

A·E

STRIX JULNYMER
1898

PRIS 50 ÖRE

A.-B. MAX SACHS ETABLISSEMENT

STOCKHOLM

16, 18, 20 BRUNKEBERGSTORG 16, 18, 20.

STÖRSTA LAGER AF

Mattor, Gardiner, Sängar,
Möbeltyger, Sängkläder.

BREF OCH FÖRFRÅGNINGAR

BESVARAS OMGÅENDE.

A
ALLMÄNNA
KONST- O.
INDUSTRIUTSTÄLLNINGEN
I STOCKHOLM 1897 TILLERKÄND
GULDMEALJ

*FÖR UTMÄRKT
TAPETSERAREARBETE OCH
SNICKERIARBETE OCH
SÄRDELES SMAKFULL
INTERIÖR*.

NY SPECIALITET:

FÖR LANDET OCH FÖR GÄSTRUM:

Stilfulla

Rumsinredningar

Från Kr. 250.

KOSTNADSFÖRSLAG GRATIS.

MÖBLERING OCH DEKORERING

AF SÄVÄL

HELA VÅNINGAR SOM ENSKILDA RUM.

EGNA FINSNICKERIVERKSTÄDER OCH MEKANISK MÖBELFABRIK. EGNA STOPPNINGS- & DEKORATIONSVERKSTÄDER.

Barrys

TRICOPHEROUS

Hårsjukdomar och Mjellbildning

botas säkrast med

ett antiseptiskt Hår- och

Hudmedel af oersättligt värde.

Fås hos respektabla Parfymhandlare, Hårfrisörer och Herrekiperingar. Importeras af Rudolph Jeansson, Sunlight-Tvälens kontor Stadsgården, Stockholm. Allm. Tel. 3474.

ÄR DET
MÖJLIGT?
JA!

Insänd 2 kr. i frimärken eller genom postanvisning, så erhålles genast 12 st. fina Drinksglas med antingen namn eller monogram inetsadt samt dessutom gratis 1 Utställningsglas med namn eller monogram endast från

AUG. VOGELS Konstglasliperi Stockholm, Rezeringsgatan 19,
Allm. Tel. 4797. öpd g:den 1 tr.

Jagttredskap,
Fiskredskap,
Lawn Tennis,
Sportkärvar,
Barnvagnar,
Sparkbollar,
Salongsgewär,
Promenadkäppar,
Mauritz Widfors
Vasogatan 8.
STOCKHOLM.

Zetterquist & Löfgren

TAPET-
MAGASIN

Allm. Tel. 83 36.

Riks Tel. 30 96.

Humlegårdsgatan 1 & 3, Stockholm.

Nordin & Josephson Bok- & Konsthandel
Drottninggatan 57, Stockholm.

My Fultidning:

Fultidning utgifven af Kvinnoföreningen för Sveriges Sjöförsvar.
Pris 1 Kr.

Myrare Skönlitteratur:

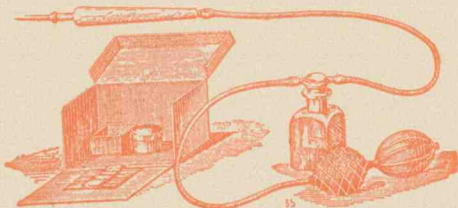
På äfventyrliga vägar
af R. W. Savage. Pris 3 Kr.

Bland Söderns Barn
af W. S. Meniman. Pris Kr. 2: 25.

För Slödritare.

De bästa
Apparater,
Träarbeten,
mönster och färger
till billiga priser.
Wilh. Becker,
3 Malmorgsgatan 3
Stockholm.

Smedman den äldres

HANDELSSKOLA

STOCKHOLM, Stortorget 16.

Allm. Telefon 21 77.

Nya elever mottagas alla tider
på året.
Anmälningstid 10-2.

Dugliga biträden erhållas från
skolan.
Bokföringar och revisioner ut-
förs till moderat pris.

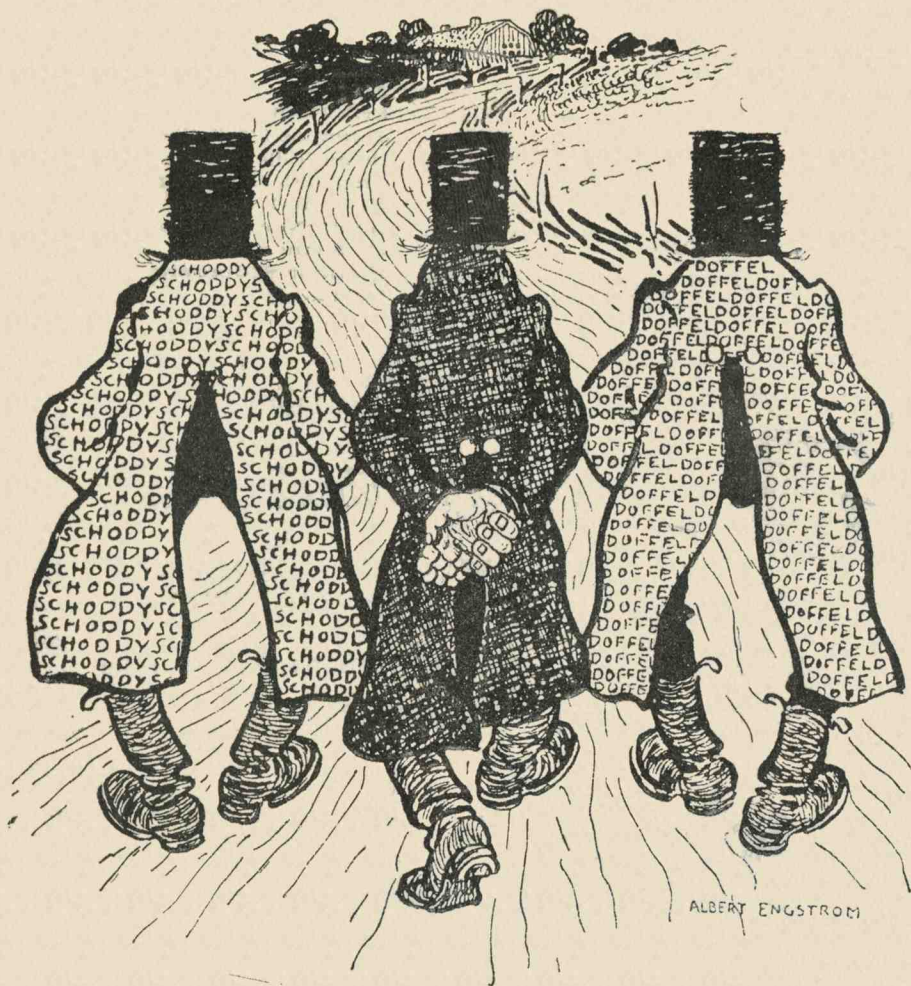
OBS! Å bref anhålles om fullständig adress.

MEDARBETARE:

Albert Engström.
Karl-Erik Forsslund.
Anders Forsberg.
Erik Hedberg.
Jeremias i Tröstlösa.
Bruno Liljefors.
Garibaldi Lindberg.
H. Neujd.
Georg Nordensvan.
M. Nyman.
Hjalmar Söderberg.
Maja x.

Nåå — hur blir det? **Ska** vi skratta åt julnumret?

Lifvets väg är beklagligtvis nog bred och lång för alla människor, hur ojämnt deras lotter än fallit. Den ene vandrar mot grafven klädd i modernt schoddy, den andre i praktfull doffel, den tredje i ett obestämbart hemmaväfdt tyg, åt hvilket de andra rynka på näsan.

Jularne äro milstenar på lifvets väg. Där sätta sig alla de stackars luffarne — ty alla människor äro luffare innerst i själen — ned för att hvila några ögonblick, taga fram ränseln med julkusarne och det goda brännvinet som kommer dem att glömma att väg återstår och väg är tillryggalagd.

Luffarne nicka åt hvarandra, skåla, ta i ring och tända på svafvelstickor. Ty vid lifvets milstenar tycka människorna om det som lyser och värmer. Och snön som faller är inte längre kall och snön som fallit är holstermjuk. Längs lifvets väg ligger dödens sjö. Vid hvar milsten ligger den isbetäckt så långt ögat ser. Det sjunger och dånar i isen, men det låter icke hemskt vid jularna, endast mäktigt och starkt.

Det jag nu skrifvit är endast symboler, di kallar.

I verkligheten gå vi inte alls på vägarne om julen. Vi sitta kring rågade bord, där glöggen lyser och lutfisken och gröten ånga. Vi äro glada och säga roligheter och rimma, ty innerst äro vi skalder allesammans.

Men min gamle vän Pär Agust i Andersby har be-

rättat mig om en jul, som vardt honom ett otrefligt minne för lifvet. Två dagar före julafton föråt han sig på fläskkorf och fick en så förskräcklig pina i magen, att ingen människa som har dött, varit så sjuk som han, sade han. Pär Agust tog märren och reste till doktorn, som ordinerade grötar på magen.

Pär Agust for hem och mor Anna Lisa kokade gröt åt honom.

Men Pär Agust kunde omöjligt få gröten att ligga kvar. Han hällde sleftals på magen, men den gled ständigt ned.

Så svor Pär Agust en ryslig ed och gick upp på vinden efter sina hälgdagskläder, som han i alla fall skulle ha öfver julen. Dem tog han på sig och befallde Anna Lisa att koka den största kopparkitteln full med risgrynsgröt.

Därpå knöt han Anna Lisas strumpeband omkring byxorna öfver knäna och hällde gröten inuti byxorna tills den stod honom till vecka lifvet. Hvaruppå han anbrakte hängslena och satte sig så att tillbringa hälgen medelst glöggande och mera sådant.

Pär Agust är död nu, men de jular han sedan öfverlefde voro betydligt gladare.

Jag har velat ge eder, mina läsare, denna historia till samtals- och glädjeämne under hälgdagarna, då lifvet endast rör sig om mat och magondska.

Jag lämnar eder nu åt edert familjelif. Mätte ljusen i edra granar dofta och himlen hvälfva sig med allt vackrare och vackrare stjärnor öfver edra stugor, då I någon gång gån ut på förstubron för att kyla af edra kinder. Och mätte bjällerklngen i fjärran vara er ett förbud, sändt af glada gäster, som lysa upp hemmet med vänskap och lustiga historier.

Detta är Strix och min bästa önskan.

Albert Engström.

Barberaren i Trosa (stad i Södermanland. Folkmängd år 1896 ung. 643 inv.)

BARBERARENS SON: — Pappa, pappa, dä har kommet en te stan, som vill bli rakad.

BARBERARENS SONS FADER: — Hva fasen ä dä för dumheter? Dä kom ju en i förgår!

Grötrim.

FÖRETAL. Det är en gammal god sed, ja en från urminnes tider vedertagen medborgerlig plikt i vårt gamla hemtrefliga Manhem, att man vid slukandet af den första grötskeden vid den signade julkvällens andaktsfulla fästmåltid högtidligt resiterar ett par hymnartade eller dityrambiska versrader, besjungande den gudom hvilkens ande som en blå rök sväfvat öfver den bräddade grötkarotten. Nu äro emellertid tyvärr icke hvars och ens hjärnceller så placerade att de utan svårighet kunna komma åt att sammansmälta i det famntag, hvars tanklöst oförutsedda följder komma till världen såsom dessa leende och sjungande barn hvilka kallas *rim* — dessa hvarandra kyssande dubbelväsen. Och dock är denna oförmåga, ehuru blott en slumpens nyck, belagd med de grymmaste straff; vi kunna blott ur vår bekantkrets anföra talrika exempel. Hvad säges sålunda om den äldre grosshandlare — framstående affärs- och kommunalman — hvilken på sina tvänne lättsinniga söners anhållan blef af domstol förklarad omyndig, blott därför att han ej kunde dikta ens det enklaste grötrim? En annan, europeiskt ryktbar farmagnosie professor och kraftig familjefader, blef af samma anledning inspärrad på dårhus — en tredje förkortade själf sitt eljest långa och framgångsrika lif efter ett femtiosjuårigt, fåfängt grubblande på ett rim, lämpligt att framsägas på den femtioåttonde julaftonen; ändligen, då han redan låg i dödsryckningarna, fann han hvad han så länge sökt och hviskade med slocknande stämma, hvilken dock skalf af återhållet jubel:

Denna grötens bittermandel
är köpt i Persons diversehandel!

Dessa voro hans sista ord.

Emellertid — för att komma till finalen på denna Ouvertyr — ha vi beslutat att komma alla dessa olyckliga till hjälp. Vi ha till den ändan vidtalat en hel del nu levande medlemmar af svenska rimflätarskrået att hvar och en leverera en eller flera dylika kortfattade hymner och dityramber; de flesta ha skyndsamt och till vår belåtenhet effektuerat våra beställningar, och vi meddela här nedan deras produkter — en guldgrufva, ur hvilken alla de kunna ösa, hvilka själfva ej äro i tillfälle att producera denna branche.

Grötrim.

En antologi.

1. Nu hviner vintervinden
I julens mörka natt.
Det ångar hett från gröten,
Kanelen doftar matt.

Mig tyckes grötens ånga
En lukt af krutrök har.
Du svensk, o minns den doften.
Behåll den gröten kvar!

Carl Snoilsky.

*

2. O tysta, ljufva julekväll!
Din mandel tycks mig stjärnan lik;
Igenom grötens tjocka sky
För herdarna den synes gry
Och för dem under mild musik
Till lyckans ljufva, tysta tjäll.

C. D. af Wirsén.

*

3. Där innerst i mitt grötfat bor en böna.
Att lyfta den i dagen blef mitt mål.
Männ svensk, männ tursk hon än, min bruna böna?

Verner von Heidenstam.

*

4. Gudule, du strålande unga
i strålande systrars ring,
du har lisa åt lifvets tunga
och sötma mot dödens sting.
Låt din lifsvarma mjölk få svalla
i min strupes törsttorra sköt,
låt ditt socker som vårrägn falla
på mitt sinnes vidbrända gröt!

Oscar Levertin.

*

5. Dofva röster hör jag mumla,
hviska, sucka uti gröten,
väsenslösa väsen tumla
i karotters dunkla sköten.
Jag ser sockrets hvita bankar:
tankens än ej lösta härfvor —
ser kanelens brutna skärfvor:
grubbel som ej blef till tankar.
Och en längtan mig betager
ned i grötens dolda djup,
och det lockar och det drager
nedåt — nedåt —

Tor Hedberg.

*

6. Du är liksom en blomma,
så skön och ren och fin,
jag ser på dig, och vemod
i hjärtat smyger in.

Det är som måste jag lägga
min hand på ditt hår med en bön,
att alltid du måtte vara
så ren och fin och skön.

Hjalmar Söderberg.

*

7. Gral är kornet
som hittas af hönan
bakom ett hemlighus.
Gral är bönan
i lefnadsgröten.
Gral fins i mörker och ljus,
i guldsand och grus,
i elefant och i lus,
i potatismjöl och i snus.

Gustaf Fröding.

*

8. Annina, min svartögda höna,
— piazzan ej har en så söt! —
flyg hit och mig hjälp att en böna
snart hitta uti min gröt!

Och låt ej min istapp dej skrämma,
som hänger mitt fönster framför;
för glöden i våra kyssar,
Annina, han smälter och dör!

Daniel Fallström.

*

9. Risgrynsgröt är god med bakelse,
men arbetarn får öfvas i försakelse,
så att han drifts till socialims
och slutligen till anarkims
och ställer till spektakelse.

Nedandal,

skald och konditor,

Uppsala,

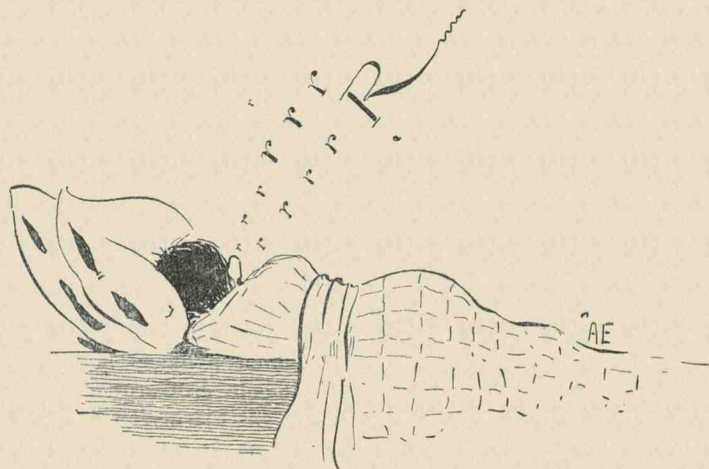
(som rekommenderar sina väl-
smakande smörbakelser och
sina vackra julgranskara-
meller med poetiska och
tankfulla verser på
högaktningfullt
Nedandal.)

10. Denna gröt e inte från Batavien,
den som ha kokt en ha allt vatt en schavi en.

Kolingen.

En dröm.

Jag vet inte, om man kan drömma med förstånd men väl att man kan drömma inkorrekt. Synnerligen märkvärdig är inte den dröm, jag här skall berätta, men jag »drar» den ändå, eftersom Strix är så ovanligt energisk — i synnerhet när han behöfver spaltfyllnad i sitt julnummer.

Det var en gång i somras på morgonsidan, när solen brände på den röda väggen af trähuset, där jag bodde, och luften i mitt rum var tung och upphettad och omöjlig att sofva i.

Då fick jag se Vår Herre på sin morgonpromenad komma fram till himmelrikets port för att kasta en öfverblick öfver jorden. Solstrålarna följde honom där han gick fram, och blommorna vände sina kalkar emot honom. Nere på jorden blef det också värme och glans, och jag väntade att få se människorna nicka ett gladt tack till Vår Herre, så som man tackar en gammal snäll och vördad farfar, som aldrig vill en nog väl.

Vår Herre blef stående innanför himmelrikets port. Med den vises öfverlägsna lugn såg han nu öfver jorden, och han knäppte sina vackra, starka händer ihop öfver magen och såg och tänkte.

Då gled ett moln fram öfver solen och jag hörde några hånfultt hvisslande flöjtakter, som jag kände godt igen, och i detsamma dök Mefistofeles upp genom en fallucka. Han bugade sig belevadt till jorden med chapeau claquen i hand — ty han var ej klädd i sin gamla baret med tuppfjädern utan han följer med sin tid och presenterade sig i oklanderlig visitkostym efter senaste londonmod.

Han tittade — också han — ner till jorden, och så sade han:

»Medgif att det hela kunde vara bättre.»

Vår Herre gaf honom en outgrundlig blick, som skulle tvungit en människa ner i stoftet. Men gamle Mefisto var förhärdad och lät sig ej förbluffas. Han pekade dit ner med en mjuk rörelse af sin behandskade hand och så vände han på den verkan, den kunde medföra.

Där nere lyste solen öfver goda och onda, men de sågo inte vidare glada ut, hvarken de ena eller andra. Hvad skall nu bli af? tänkte jag. Är det det sociala spörsmålet, som skall afgöras? Eller världsfreden? Eller valen till andra kammaren eller någon annan världsfråga.

Jag märkte nu hur de voro två och två, människorna, när de kommo ut ur sina bon. De flesta par hade en liten kedja om sin arm, som höll dem tillsammans, och för att dölja den höllo de hvarann under armen, men när ingen såg dem, så nöpo de hvarann. Men när de mötte andra

gått, alltsedan han började drömma. Och han tog mod till sig, smög sin arm om henne, kände hennes hjärta klappa mot sitt bröst och hviskade, att utan henne ville han alls ej lefva, ty utan henne var lifvet intet lif. Och hon svarade utan ett ögonblicks tvekan, att de båda aldrig i evigheters evighet skulle upphöra att älska hvarandra. Ty kärleken lefver längre än människan.

Vår Herre stod orörligt kvar vid himmelrikets grind utan att ändra en min. Men hans ögon, klara som ett barns och djupa som visheten, sågo nu öfver jorden med ett uttryck, som om några vackra minnen från länge sedan vaknat.

Mefisto satte sig nu på marmorbänken utanför grinden, stödde sin slätrakade haka mot handen och väntade på, att Vår Herre skulle yttra sig.

Han såg människorna där nere komma parvis fram till de två unga, som skulle älska hvarandra evigt. Man omringade dem, skakade deras händer, så att kedjorna skramlade, och de båda unga svarade med att högt och jublande gladt berätta för alla om sin sällhet. Så kom en gammal man fram och fäste med ett skämtsamt ord en kedja af rosor från den enes arm till den andras, ty nu voro de tu ett, och så kom en svartklädd man med ett välvilligt leende och sade, att det var Vår Herre själf som förenat dem.

Mefisto gäspade. Han var gammal, och kärlek och dithörande intresserade honom ej. Han fann det hela platt och dumt, han som andra snillen öfver 50 år. Han tittade upp till Vår Herre, som stod öfverlägset lugn med ett hvita vismansskägget böljande ned öfver det starka bröstet och manteln öfver skuldrorna i stora, nobla veck. Han höll fortfarande händerna hopknäppta öfver magen och hans outgrundliga blick såg oafvändt ner på jorden.

»Medgif att det här blir trist i längden!» sade Mefisto.

Så makade han sig fram till Vår Herres fötter och hviskade inställsamt:

»Hvad säger du, om jag skulle hugga af kedjorna?»

Han lyfte sin spatserkäpp, som ej var enligt nyaste mod, ty den var smal och smidig som en florett och lät den hvina genom luften.

Han drog munnen upp till öronen, och ögonen

gnistrade af fröjd åt tanken.

»Hvad sa du?» frågade han på en gång vördnadsfullt och gemyttligt i smekande ton. »Var barmhärtigt mot dem där nere. Leben und leben lassen! Hvad vore alla deras så kallade resolutioner mot denna! Hvad befalls?»

Vår Herre började snurra tummarna om hvarandra, långsamt, betänksamt — medan Mefisto vred sig af nyfikenhet och af längtan efter ett svar. Och hans lena sammetsögon blixtrade af lust och af nya tankar.

Jag var så nyfiken, jag också, så jag makade mig närmare fram för att ej gå miste om Vår Herres svar. Men då blef det skumt för mina ögon, färgerna bleknade, och det förekom mig, som om jag ej vore rätt med längre. Men det förekom mig också, som hade jag hört en klangfull och mäktig basröst säga:

»Skäms du inte, slyngel, tror du jag är en omoralisk människa?»

Och han tillade:

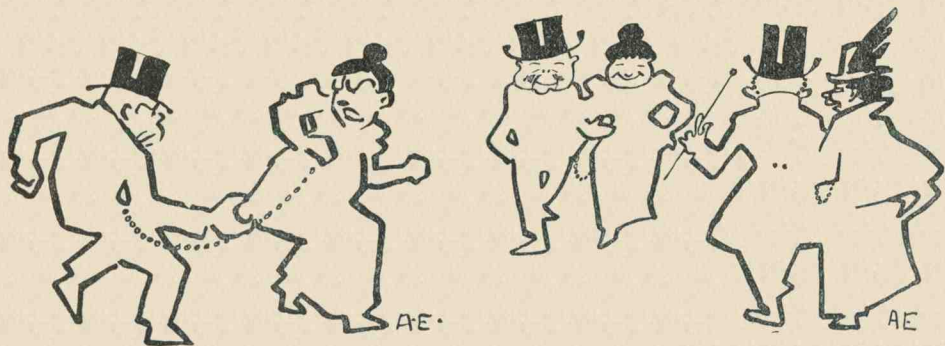
»För resten skulle de inte tåla vid det.»

Och det som är alldeles säkert är att den moderne kavaljeren bligade till mig och hviskade, i det samma han dök ner i sin fallucka:

»Han är sorgligt konservativ, den gamle!»

I detsamma vaknade jag. Medgif att man kan drömma inkorrekt.

Georg Nordensvan.

par, som också höllo hvarann under armen, så smålogo de vänligt och växlade en blick, som innehöll en försäkran om att det åtminstone funnes två lyckliga människor på jorden.

Till och med de som ej gitte dölja länkarna medelst det där trofasta greppet om hvarandras arm utan där den ena, ilsken, släpade den andra efter sig och den andre hängde med, slapp och liknöjd, till och med de lyste upp, som hade en solstråle trängt till deras hjärtan, då de mötte ett annat par, och deras leenden framkallade ett återsken af lycka på de andras mulna ansikten. Men då de tryckt hvarandras händer och hviftat farväl och vändt ryggen till, drog det ena paret ilsket sin väg och det andra tanklöst och slappt, som skulle det så vara, och utan att de hade ett ord att säga hvarann.

Men på ungdomens lekplats var leken i gång. Där gingo flickorna med armarna slingrade om hvarandras lif och sjöngo om längtan och kastade i förbigående ett spotskt ord till gossarna, som lekte kraftlekar och sjöngo om ungdomens lyckliga dag. Men när skymningen föll på, lösgjorde sig flickorna från hvarandra och smögo ner till stranden, där vågorna glittrade, och gossen lät bollen ligga och boken slängde han och gick in i lunden och såg på månen, också han, och längtan efter kärlek och lycka brände i hans blod. Då kunde det hända, att han fick syn på en eldögd uppenbarelse med slöja af månstrålar öfver lockarnas guld. Då ville hjärtat spränga hans bröst, då föll han på sina knän framför gudinnan, ty det var till henne och endast till henne och till ingen annan i världen hans drömmar

H

ederligh/Gudfruchtigh och wäl-
lerd/Peder Tulsfon Wadstenen-
sis/fördom Riksherde vthi
thet nu namnkunnoga Presta-
gället hult/berättar vthi sijne
Anotationibus/om een Bonda/
heet Germund i Eggersdöl/
then ther een så stor syndare war/
at exborresco loqui/hååren
resa på huffwudet at tala här

om. Dochliktwål reciterar iagh Historian/medh
gunstigt ferloff/them gamblom til efftertäncka/
ungdommen til warnaghel.

Thenne Germund hade een Mo-
der-moder/som honom Christeligen optuchtat.
Swad thenna Moder-modrens lifftidh anlän-
gar/hade han warat vthi 80 åhr/tå hon een
Lögherdag trall nedher aff Berget/som åhr
bakom Ladena/och hamnade sårghighen vthi
Sjöggen therunder.

På Söndagen södte Gor-
mund/sampt medh 2 Drengr/nu lifft/nu o-
lifft/intill mördret/vthan at the wordo henne si-
nandes. Sluuthelighen begynte han at södta v-
thi Sjöggenom/medh een Jern-krook/draghan-
des hwar dagh/ifråå Solennes upgång/intill
nedhergången.

På tizonde dyngnet bleff
Brooken fast vthi S. Wenniskiones Klåse-
bår/fortwitu lyskadit/hwarupå krogen/dö-
frif ifråå buller/oros och qual/bleff opdraghen
och lagder vthi Bååten.

Men/sij/tå war S. Wenni

skian fuller aff feet åål/the mindste 3/the för-
ste 11 märker wichtige. Tå säijer Germund/
aff gerugheet och onösko: Ther åhr plat enda
medh S. Wenniskian/hon har alt dödens kammern
åå/åålen ståår een tredåblers Plåt på Gref-
sid forgh/hej/kaster S. Wenniskian åter vthi Sjög-
gen/hwarupå the häffde moder-modren åter vthi
watnet/sedhan the förroth et Flööt/medh een
corque och een fieder/vthi krogen. Satt hade.

Therupå drogho the til-
torgz med åålenom. Effter någre dyngs beswår
medh S. Liket/hade Germund betalt Hypo-
thecam och klarat Skiffwan/ut ita dicam.

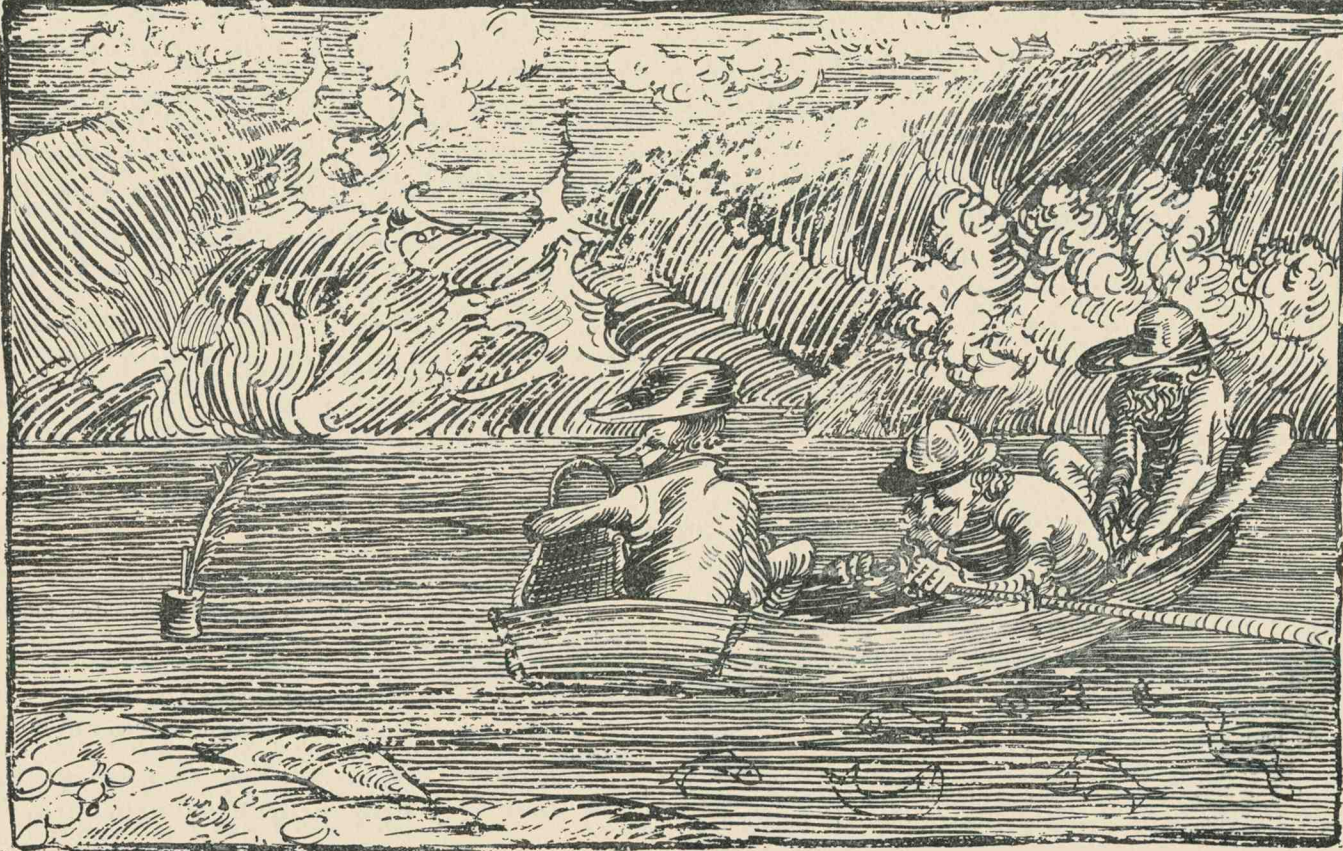
Proh pudor/vthibri-
ster Candidus Lector/och theta medh råtta,
Pallida mors aquo pulsat pede pauperum tabernas
regumq; turres, säijer Poeten. Men at aff een
Blodzförwandt så tracteras/når een fallas
hådan/thet åhr Påweste och widerstyggeligit.

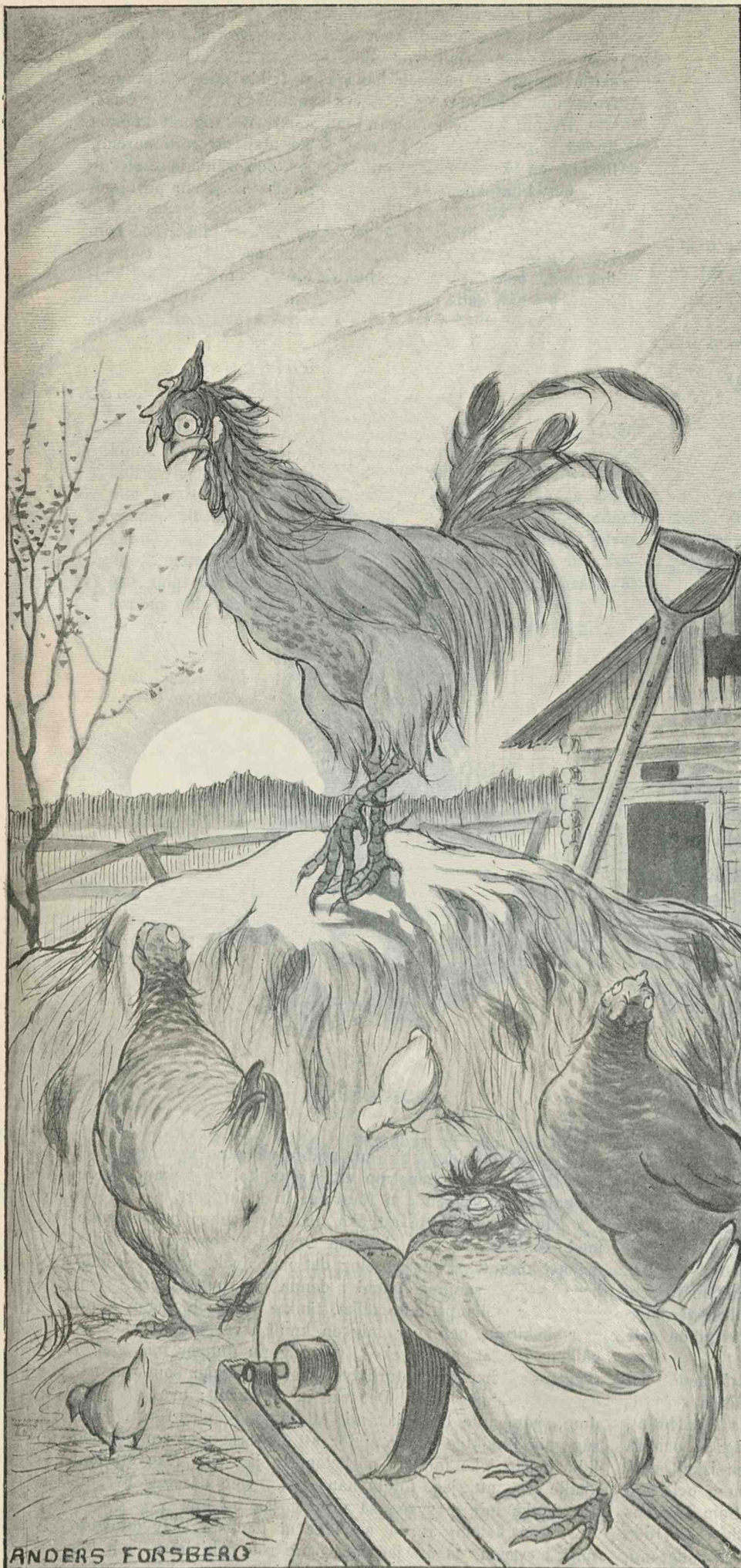
För willdiwr och för siff til Åitel bliffwa lagder/
Zan giöra tillodhmedh een Philosoph försagder/
säijer Macarius.

Så moste the/som leffua/
effter/giöra een åstfilnat emellom ofskålige diwr
och menniskian/och effter ståndet och legenheten
them höffuelighen beklåda/och lååta komma
til jorden/effter the aff jordenne tagne åhro/
thet the gamla haffua kallat:

Beneficium Humanitatis.

Scripti Albertus Engstroem Hultbensis MDCXXV.

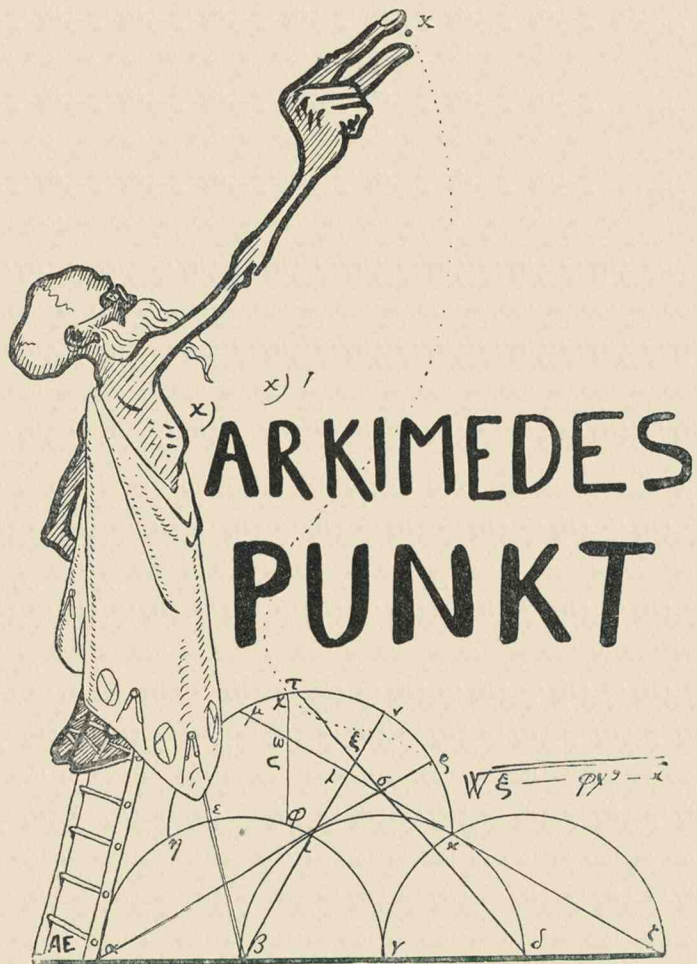
EN GRINIG.

Dä geck en tupp på backen och sprätte
Och galde om livvets elände,
Om kärngar, som barakackla och trätte
Och ungar, som bara rände.
Och korne va klent och hafren skral
Och vällingen bara skval.

Och inte en smul på backen var bra
Och värddt te bocka på nacken och ta
Dä ä bara släpa och streta och dra
Te få hop nära usla frön.
Och hur en gnor både natt och da
Sir en aldrig ett tecken te lön.
Men då vat jag arg och steg opp och sa:
Åh, var du gla
Att du inte ä folk som en ann, sa ja,
För du får då fre ätter dön!

Maja X.

Jag kände en gång en liten buse.

Han var jämnårig med mig och bodde på samma gata. Men han var mig öfverlägsen i allt, icke blott i erfarenhet och mod, utan äfven i kunskaper; ty han kunde med tillhjälp af ett stycke rödkrita eller ett kol rita den lilla gatans väggar och plank fulla af ord och symboler, hvilkas betydelse jag icke känner. Då jag skulle gå ut, brukade jag, om jag var ensam och utan beskydd, alltid först sticka ut näsan genom porten och kasta en blick nedåt gatan för att öfvertyga mig om att den lilla busen icke fanns i närheten. Ty han var starkare än jag, och han kunde aldrig lära sig att med jämnmod uthärda åsynen af mina kläder, som voro helare och renare än hans egna.

Men en dag inträffade det, att jag fick en kälke af min fader. Den var öfverklädd med ett stycke rödblommig filtmatte, medarna hade skarpa stålkenor, som lyste i solen, och den hade också en liten ringklocka i nosen. Då jag första gången kom ned i portgången med denna kälke och lukten af nyfallen snö stack mig i näsan, så att jag nös, intogs jag plötsligt af en så vansinnig glädje, att jag helt och hållet glömde mina vanliga försiktighetsmått och rusade ut genom porten utan att se hvarken till höger eller vänster, hoppande och dansande som en sprattelgubbe och upphäfvande vilda krigstjut.

Just utanför min port sluttade gatan af nedåt en backe. Jag satte mig genast grensle på kälken och lät den glida nedåt slutningen; men backen var föga brant, och det gick endast långsamt framåt, så att jag då och då måste hjälpa till med fötterna. Det strök en iskall vind fram genom gatan, jag började frysa om öronen, och min glädje började redan frysa bort också den. Som blästens iskyla smög in under mina kläder, så smög sig redan den reflexionen in i min själ: jag har icke alls så roligt nu, som jag hade nyss, då jag kom ner i portgången med min kälke.

Och medan jag tänkte så för mig själf, fick jag plötsligt se den lilla busen, som stod i sin port med händerna i byxfickorna. Han var smutsig och skorfvig och förskräcklig att se på, och hans åsyn fyllde mitt hjärta med fruktan och bäfvan; ty han var sannerligen en ryslig buse.

Det fanns icke någon möjlighet för mig att komma undan. Jag satt stilla på min kälke utan att röra en lem, liksom en kanin inför en boaorm, och väntade blott på att den lilla busen skulle komma fram ur sin port och klå mig.

Men se, min skyddsängel vakade. Den lilla busen kom icke fram ur sin port; han stod kvar med händerna i byxfickorna, och medan han betraktade mig med mera likgiltighet än hat, sade han endast dessa ord:

— Klappa dej i ändan, grabb, så går det fortare!

Därefter tog han upp ett stycke kol ur fickan, ritade en gubbe på väggen och försvann in i sin port.

Men jag fortsatte att åka ned för backen och kafvade med fötterna för att komma framåt, ty backen var icke mycket brant. Plötsligt slog det mig dock, att det kunde ligga någon sanning gömd i denna lilla busens ord. Om jag sitter stilla på min kälke, tänkte jag, och någon kommer bakifrån och ger mig en knuff i ryggen, så åker ju kälken framåt ett stycke. Om jag nu dunkar mig själf i ryggen, så har det naturligtvis samma verkan som om någon annan gör det. Det var ju så enkelt; hvad jag var dum, som inte hade kommit att tänka på det förut! Jag såg mig försiktigt omkring för att förvissa mig om att den lilla busen icke fanns i närheten, ty jag ville icke att han skulle se, att jag följde hans råd. Och därefter började jag dunka mig i ryggen så mycket jag orkade.

Men kälken rörde sig icke ur fläcken. Jag dunkade mig i ryggen, så att jag blef både röd och varm, och två madamer stannade och skrattade åt mig; men kälken rörde sig icke.

Då blef jag ledsen och ond och tog min kälke i snöret och sprang hem med den, medan jag önskade, att jag hade en äldre bror, som kunde klå den lilla busen från mig.

Vid middagsbordet berättade jag mitt äfventyr för min fader och bad honom förklara, hur det kom sig, att man icke kunde komma framåt på en kälke genom att dunka sig själf i ryggen. Min far skrattade icke åt mig och sade icke att jag var dum, som de flesta andra fäder skulle ha gjort, utan försökte gifva mig en ordentlig förklaring på fenomenet; men därvid invecklade han sig i motsägelser, så att jag till slut fick den uppfattningen, att han icke förstod stort mera af saken än jag. Jag misströstade då om att någonsin finna lösningen på denna gåta och frågade min gode fader, om han icke åtminstone ville klå den lilla busen. Men han svarade, att han icke hade tid.

* * *

Tiden flyger, åren gå.

Den lilla busen växte upp och blef en stor Koling. Själ kom jag till skolan och fick lära mycket; men jag fick aldrig någon tillfylllestgörande förklaring på hur det kommer sig, att man icke kan förflytta sig framåt på en kälke genom att dunka sig själf i ryggen. Det händer stundom ännu, att jag ligger vaken om natten och grubblar öfver denna gåta. Och om jag en dag får en son och han frågar mig om denna sak, är jag fast besluten att skratta åt honom och säga, att han är dum.

Hjalmar Söderberg.

Aforismer.

Lifvet är en glögg. Stundom är den för svag, för mycket afbränd. Det tillkommer staten att tillse, att den enskildes glögg blir starkare.

Döden är en slocknad glögg. Men tillvaron är inte slut för det, ty på botten finnes mandel, kanel och russin, hvilka också ha sin betydelse.

Kärleken är en brinnande glögg. Man måste slå socker i den för att göra smaken pikant. Man måste röra om den för att behålla lågan. En fackman talar.

Hatet är en glögg utan kardemumma. Detta är mycket djupt resoneradt.

Ledsnaden är en glögg som håller på att slockna af brist på sprit.

Lifvet borde vara en glögg, där vackra tankars socker, kärlekens mandel, konstens kardemumma och en liten portion vansinne som spets lades i.

Och jordkulan borde öppnas till en krater, där den fina blandningen skulle brinna med en låga, som nådde upp till stjärnorna.

Æ lita flicka som ha blifft stor.

... Hennes klänning va blå mä hvita bann...
Va dä du? Va dä du? Ja dä va ingen an!
Dä ä längesen — gi mej si — jo dä stämmer —
så längesen att mej åra skrämmer.

Du ä vackrare nu, å så stor du ha blifft!
Dä va du en unge, som ingenting sitt,
som ingenting hört eller lärt sej begripa
mer än räcka ut tunga å lipa.

Dä gjorde du åt mej, ditt otäcka troll,
du hadde di mormors solparasoll
å stog nerve grinna där vägen krökte,
å hvysla ja tror du försökte.

Du skratta åt mej fast ja länge va stor
å kom för te gästa din far å di mor.
Di klänning va blå å banna va hvita
å själf va du kvick som e tita.

Vi vardt sams. Mins du dä? Du slog sönnen en kopp
å då rädda ja, dumt nog, din syndiga kropp
från rise. Ja sa: Dä va ja som gjorde'ti
Men du, du kröp unner bordet.

Sen lekte vi häst. Ja gnägga kavat
å fick mej en pisksläng i fall ja va lat.
Dä ä länge sen dess. Ja ha sluta gnägga
å piska den får du allt lägga.

Dä ä länge sen dess. Du satt på mitt knå
på bänken inunner ett äppleträ
å lydde på sager um drakar å kungar
å um snälla å elaka ungar.

Å nu ä du stor. Å gammal ä ja,
men ja mins som i går en solskensda
når ja såg dej ve grinna, där vägen krökte
å hvysla ja tror du försökte.

JEREMIAS I TRÖSTLÖSA.

DOKTORN: Det tjänar inte mycket till att ordinera för er, när ni inte kan hålla dieten.
 ANNES PÅ KLABBen: Jo för all del, äss han inte ä allt för jävli, så ska ja nock hållan, för i tummalag å armsläng ha ingen rådt på mäck än.

Hur Jan Persson bärgade sin säd.

Det var en natt sent på hösten. Månen sken blått och kallt öfver skogarna på bärge, öfver de bladlösa hagarna på sluttningarna och öfver åkrar och ängar längst ned i dalen.

Därnere på sjöstranden låg Jan Perssons stuga och sof på gräsbacken. Bredvid den lågo Jan Perssons lagård och loge och sofvo de ock, tysta som om det aldrig varit lif i dem. Och bakom dem lågo Jan Perssons åkerlappar i mån-skenet, och där stodo hafresnesarna i långa rader och fröso och huttrade i sömnen.

Då kom Jan Persson själf spatserande på vägen, och slingrade vägen mellan åkrarna, så slingrade Jan Persson ändå värre mellan dikeskanterna. Han hade varit hos handelsman i Sjöändan, som också handlade med brännvin i smyg, och han var ganska glad. Han balanserade på vägkanten, han var ofta nära att rulla ner i diket, då tog han ett spänstigt skutt tvärs öfver vägen och balanserade en stund på den kanten i stället. Så gick det fram och tillbaka; ibland hoppade han för långt och rullade verkligen ner i diket, men han kraflade sig snart opp igen och fortsatte sin vågsamma solodans. Och han skrattade antingen han stod på bena eller låg och krälade i diket, och hela tiden sjöng han halfhögt en underlig entonig sång:

Tag en annan, tag en annan,
 hej lefva lustigt, hej lefva lustigt,
 tag en annan, tag en ann!

Vägen kilade emellan lagården och logen, men Jan Persson kom rakt fram till logdörren, som vette utåt åkern, satte sig på backen med dörren till ryggstöd och såg ut öfver näjden.

Han blef med ens allvarsam, när han fick se hafresnesarna — det var något på tok med dem i kväll, de ville inte stå still. Di vill in, tänkte Jan Persson. Och han kom plötsligt ihåg, att de borde ha varit inkörda för längesen — alla andra hade redan sin hafre inne, käringen hans gjorde ju aldrig annat än skällde och svor därför att han lät sin stå ute, en förbannad slarfver var han, som bara söp och svinade, nej tag en annan, tag en annan, hej lefva lustigt — —

Han reste sig raskt — men när han då såg bortöfver åkern höll han på att sätta sig pladask igen. Det var hafresnesarna — de inte bara huttrade och vaggade som förut, de snurrade rundt — så sant det var Jan Persson som stod där och hickade, snurrade de inte rundt som i den vildaste polska!

Jan Persson fick först svåra kväljningar och sedan en idé. Den senare kom honom att hoppa till och samtidigt åter uppstämna sin entoniga sång, nu med högre och klangfullare röst. Därpå öppnade han logdörrarna på vid gafvel — det lyckades efter en kvarts fåfänga ansträngningar — samt ställde sina sviktande sicksacksteg ned på åkern.

Roligare än den natten hade Jan Persson inte haft sedan sin stormiga ungdom. Och icke ens

då, i sin krafts dagar, hade han dansat så som denna månskensnatt i sin ålders sena höst. Han dansade nämligen alla sina hafresnesar in i logen, den ena efter den andra; det tog i det närmaste hela natten, han höll nog på att tröttna ibland, men han hade gett sig jädringen på att det skulle gå, och det gick.

Han hittade på att det var en hop unga jäntor, som

stodo uppställda där i mänskenet och nego för honom. Han valde ut den längsta och grannaste först, tumlade fram till henne strök af sig hatten och bockade sig så djupt det stod i hans makt. Han såg tydligen hur hon nickade och skratade, då tog han henne om livvet, valsade iväg öfver åkerstubben och virflade rakt in genom logdörren, det gick så det vischade om'et.

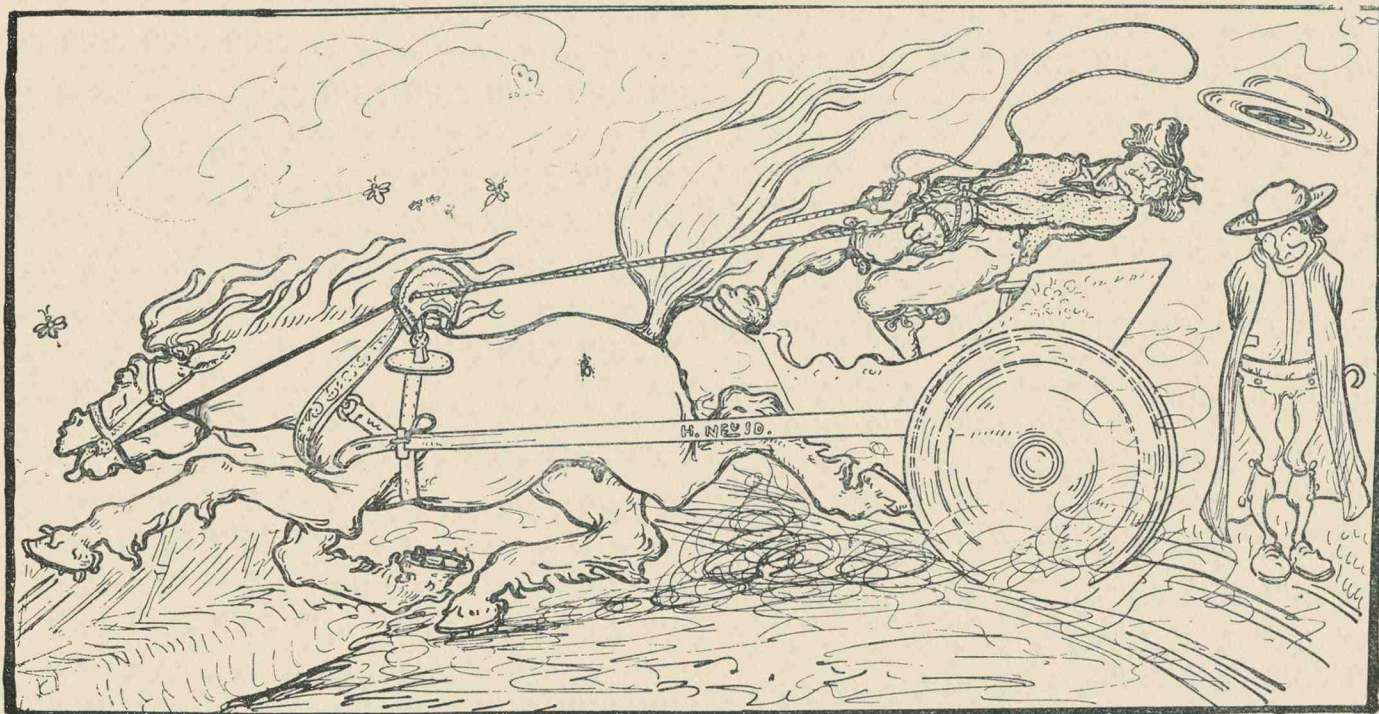
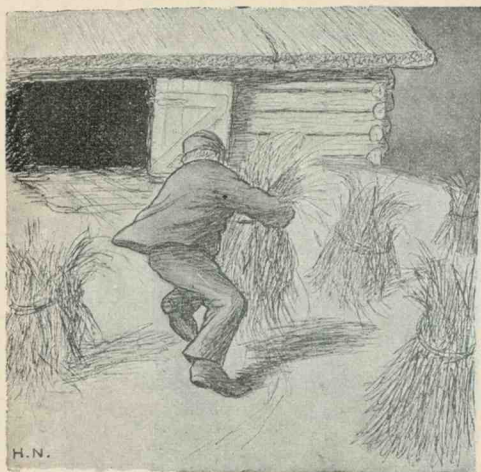
Han lade henne på golfvet därinne och tumlade ner på åkern igen. Tag en annan, tag en annan, sjöng han, hej lefva lustigt, hej lefva lustigt! Och han tog en efter annan, det gick fram och tillbaka och ut och in. Han bugade och kråmade sig, han sjöng och skattade. Tag en annan, tag en annan! Där fanns att välja på, alla sorter — korta och tjocka, långa och smala, fasta och fylliga, smärta och smidiga! Hej lefva lustigt — somliga voro lätta som fjäder, då flög Jan Persson öfver stubben, andra voro tunga som mjölsäckar, stadiga matronor, då stampade Jan Persson och pustade och flåsade. Och än dansade han vals och än polska, för omväxlingens skull. Och än tog han skutt och än trall han omkull, så de rullade om hvarann, han och hafrejantän. Opp igen, hej lefva lustigt, in i logen, det står inte på förrn den är full, och tag en annan, och tag en ann! —

Det blef ett letande efter Jan Persson på morgonen han hade ju inte varit hemma på hela natten.

De hörde efter hos handelsman i Sjöändan, de tittade i alla diken rundt omkring och letade i lagård och svinstia.

De hittade honom strax utanför logdörren, som stod vidöppen. Han låg där på backen och snarkade, och bredvid honom låg den sista af hafresnesarna, ruggig och tilltufsad.

Karl Fors.

— Hvert i Hellesekutan sa du hän Krestöffer?

Jo dä nock bäst du frågar mårra.

SVENSKA PARNASSEN.

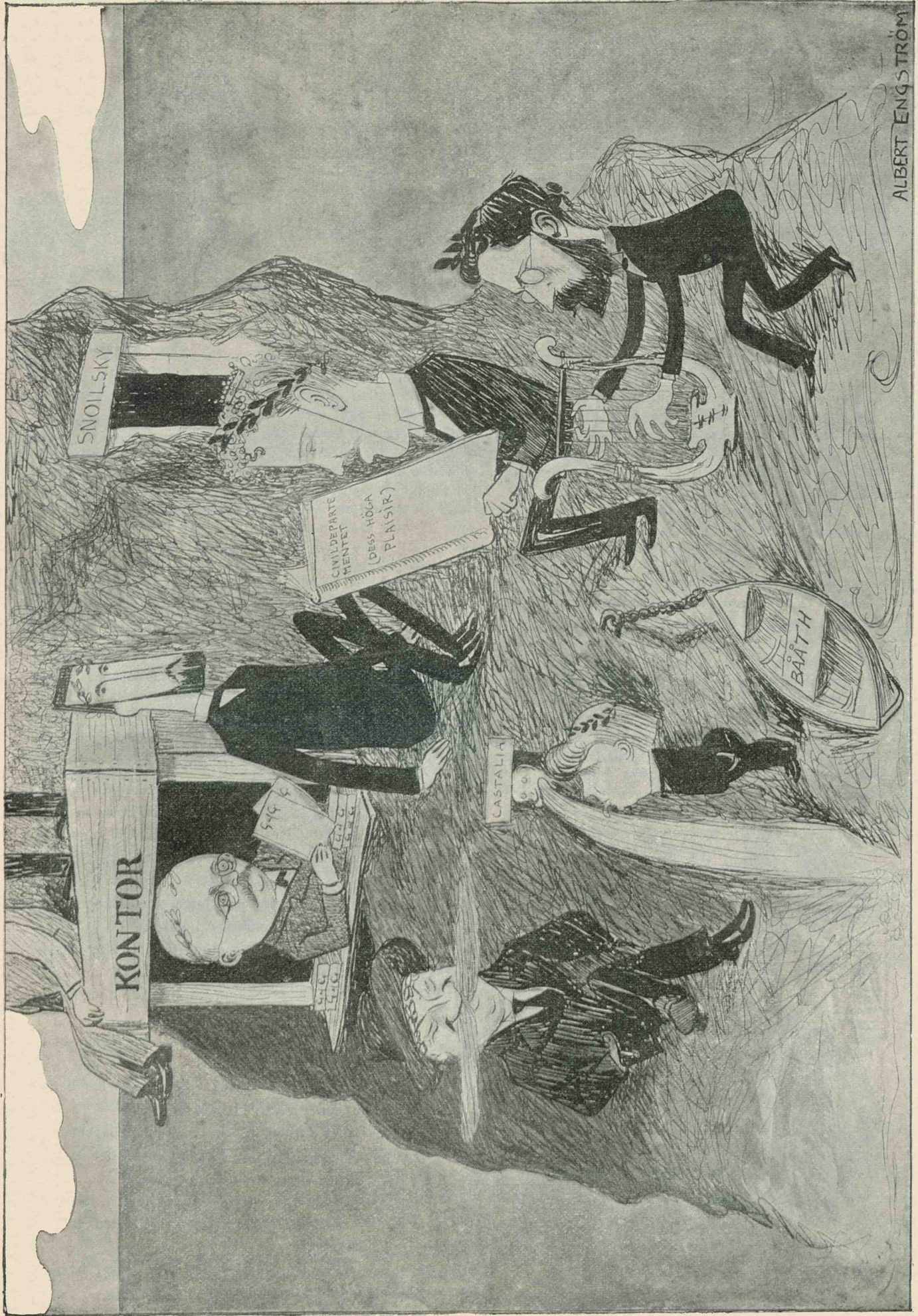

C. D. W.

Verner v. Heidenstam
Oscar Levertin
Tor Hedberg
Karl-Erik Forsslund.

Gustaf Fröding
Per Hallström
Söderberg

SVENSKA PARNASSEN.

Daniel Fallström
Gustaf af Geijerstam
Georg Nordensvan
Axel Lundegård
A. U. Bååth

Birger Mörner

Tigerschild

Janson berättar:

»Den där jäkla Jonson ve telefon, dä ä då en rikti' drulle, tjö! I förgår på balen på E. W. kom han fram rässom dä va å smockade min dam på käften. Hva va då naturligare än att ja smockade hans dam på käften? Å så kommer den jäkla drullen å schokar ojämnt! Ja', som inte har gjort honom ett enda dugg!»

»I käringgölen ligger en andkull.»

Handlanden Lindquist och länsman Lindgren längtade efter fågel och smögo i den tidiga morgonstunden dit, beväpnade till tänderna med hvar sin bakladdare.

Men patron på Berga hade ankor, som brukade simma omkring i gölen.

I den tidiga morgonstunden hunno handlanden Lindquist och länsman Lindgren till valplatsen. Dolda bakom vassbanken afvaktade de fiendens annalkande.

Där simmade ett djur, en fågel, ut ur vassarne.

»Är det en and?» hviskade handlanden Lindquist. »Eller är det anka?»

»Vi skjuter på 'en», hviskade länsmannen. »Är det en and, så flyger han, är det en anka så simmar han vidare».

»Lägg an!» hviskade Lindquist.

»Ett, tu, tre!» hviskade Lindgren.

Pang!!!

»Det var en and. Han flög», hviskade handlanden Lindquist.

Två Julsagor
om
Den gamle Pan.

I.

Julbocken.

ulaftonen, på kvällen.

Öfver skogar och ängar ligger snö och tystnad. Skymningen faller, rymden mörknar.

När den första stjärnan springer fram ur det blåa dunklet, skrider en mörk skepnad ut ur skogen, stannar spanande mellan de yttersta stammarna och vandrar därpå sakta vägen fram öfver den hvita slätten.

Han är lång och grof, knotig som en tall och insvept i en lurfvig björnskinnspäls. Han linkar fram med böjd rygg, en fullproppad säck rider på den, och i de ludna händerna bär han några rimfrostiga smågranar. Under lufvan sticka ett par korta stumpar fram som af horn; under de yfviga ögonbrynen ligga ögonen som ett par djupa svarta hål — ett par grufhål med en flämtande eld längst ned på botten. Och under det tofviga bocksägget svälla läpparna fylliga och röda, böjda i ett ständigt lystet leende.

Det ligger en by långt ut på slätten, mörka stugor med ljus i fönstren, som en hop flugor med lysande ögon på snöns hvita duk. Han styr sina steg dit, han glider som en svart fläck öfver den hvita slätten — så försvinner han i en stuga — kommer ut igen om en stund, går in i nästa, och nästa och nästa.

När han klifver in i kammaren, fylles den af en stark doft — det är mäst frisk luft, med den blandar sig lukten af kåda och barr, af vilda bär och vilda djur — skogsdjur och friluftsdjur med tjock, mjuk päls och tjockt, mörkt blod.

Han stannar i skymningen nere vid dörren; folket i stugan undrar och stirrar först, men så ropar någon af barnungarna med en röst, som skälfter af skrämsel och salighet:

— Julbocken!

Då ser man skepnaden vid dörren nicka, och stode han ej i skymningen, kunde man äfven se hur hans löje vidgas till ett grin som breder sig öfver hela det mörka, håriga ansiktet.

Far själf närmar sig honom — då räcker han först fram en af smågranarna, så öppnar han sin säck och plockar fram åtskilliga småsaker ur den, hvilka han tyst öfverlämnar åt familjemedlemmarna, en åt hvar i tur och ordning.

Det är ståtliga presenter och julklappar. Det är pälsar af vilddjurskinn och plymer af vildfåglarnas fjädrar. Näfverskäppor fulla med bär — friska blodröda lingon och doftande smultron; näfverlurar och klingande granna melodier att spela på dem. Enbågar med pilar åt småpojarna, barkbåtar och pipor af rönnkvistar, som kunna härma alla skogens drillande väsen.

Och ändå trefligare och vackrare småsaker plockar han fram — vindsus i kronorna med vild och mörk längtan, sommarnattsskymning med heta tankar och dansande oro i blodet; och soldagrar öfver bärgen med skallande rop och gungande klara ekon, och månsken öfver snöhöljda gläntor med drömskt lugn och djup, stärkande hvila. Ja, det är en hel hop härliga saker, som han strör ikring sig med öppna händer i minsta koja.

När han hälsat på i alla stugorna, när säcken blifvit tom och han öfverlämnat alla sina gåfvor och håfvor, sina granar och klappar åt människobarnen, vandrar han sakta bort igen öfver slätten, med tankfull blick mot marken och mumlande för sig själf under det fylliga röda löjet.

Och då den sista stjärnan slocknar i gryningens skära ljus, slinker den gamle Pan åter in mellan stammarna och försvinner i det djupa, tigande skogsdunklet.

Den store Pan

och

den falska Ran.

Det här är en tämligen allvarsam historia.

Den börjar en ljus sommarnatt för många hundra år sen — den gamle Pan var ung på den tiden. Han stod lutad mot en tall på sjöstranden och spelte på en vasspipa; därnere i det blåa vattnet låg den

falska Ran på en mjuk våg och lyssnade och stirrade på honom med en blick som brann af trånad.

Han var också skön att se på, den unge Pan — skön som en gud, hvilket han ju också var. Han stod där i ung och naken kraft — smidig, friskt solbrun mot den glänsande grönskan. Den falska Ran var mycket kär i honom; hvarje kväll, då skogen brann röd och han gled fram ur dunklet för att se på solnedgången, kom också hon glidande ur sina blåa djup — hon gungade stilla i vågskvalpet, såg oafvändt på honom, lyssnade på hans spel och gnolade ibland med, entonigt och halfhögt men porlande klart.

Hon var vacker att se på, hon också. En härlig kvinnogestalt, vid gudarna, böljande mjuk, fylligt gulhvit som sjöskum med genomskinliga glansdagar af pärlemor, läppar som korall, ögonen sugande gröna som vattnet ute på djupen. Men ändå voro hennes känslor obesvarade; hon vinkade och hviskade, hon lockade och log — han endast skakade sitt stolta, rufsiga hufvud, och blef hon för enträgen, smög han in i snåren igen och höll sig gömd länge därinne i mörkret.

Så gingo år. De åldrades båda; han blef en senig, hårbevuxen man, hon allt yppigare och mognare. Alltjämt träffades de stundom om kvällarna, alltjämt åträdde hon honom lika hett och fåfängt.

Då kom en ny tid. Hon hade ej sett honom på årtal — men hon såg något annat, där hon låg och väntade honom under stranden hela de ljusa, susande sommarnätterna. Hon hörde dån och brak i bärgen rundt kring sjön och såg, hur skogarne glesnade, hur den ena biten efter den andra af bärgens gröna mattor slets bort, hur sluttnin-garna allt vidare omkring lades bara och bruna och kala. Hon undrade och grubblade. Hvem är det som rifver hans granna gröna hus — hur kan han tillåta det — och hvar är han?

Så blef det vinter, och isens blanka tak spändes öfver fru Rans blåa salar. Hon låg för det mästa och halfsof i sin innersta kammare längst nere i djupet; endast någon gång, när det blef henne för tomt och ensamt, gled hon ut i vattenrymderna, lade sig tätt under istaket och såg upp mot stranden. Han kom aldrig, men väl andra. Och var det en stark ung man som kom vandrande sjövägen eller ilande på skridskor, så hände det att hon knackade hål på taket, drog honom ned till sig, utkorade honom till sin älskare och drömde att det var i en annans, i skogsgudens egna armar hon hvilade. Men den drömmen flöt snart bort med vågorna; de voro af bräckligt gods, alla dessa älskare, de kvädes snart af hennes smekningar. De voro inte han, den starke i skogen, den store Pan!

Han kom ändå till slut. En svart kväll var det, molnen svepte öfver bärgen, och en snöstorm drog fram öfver isen. Hon sam hit och dit mellan stränderna — det brann ljus i stugor och gårdar, hon hörde bjällerklang uppe på landsvägarna, men ingen människa vågade sig ut på sjön en sån kväll.

Jo, där kom ändå en. Det var en man; han gick långsamt och böjd med en ung gran i handen, stannade ett stycke från land och såg sig om — såg med en lång blick uppåt bärgen. Hon tog några simtag emot honom — ja, det var han. Hon lade sig på lur under det genomskinliga taket — nu började han gå igen — nu var han helt nära — hon rände sin spetsiga, järnskodda staf i isen, den rämnade och brast med ett skrällande dån, och han sjönk med ens — rakt i hennes öppna famn.

Hon lindade armarna hårdt kring honom och de sjönko båda, tungt och snabbt. De hamnade på en mjuk sanddivan i en klyfta under stranden, satte sig där och sågo på hvarandra.

De voro gamla nu båda. Bäst bibehållen var fru Ran; yppig och mjuk som förr, och med en ännu hetare eld i de grönskiftande ögonen. Vårre var det med gudgubben; han såg ganska illa medfaren ut, mager och krokig och med en tung trötthet i blicken. Men han hade ändå något af den forna sköna, nakna kraften kvar i lemmarna och i uttrycket kring läpparna, fast den sof för tillfället. Och därför log fru Ran mot honom nu som förr, då hon hviskade:

— Store Pan — du kom ändå till slut!

Han nickade tyst.

— De drefvo bort mig däruppifrån, sade han därpå mörkt.

— De — hvilka de? frågade den falska Ran. Hvilka varelser kunna vara nog förmätna?

Den store Pan rynkade sin bruna panna så att hornen hotande pekade rakt fram:

— Dvärgar, sade han. Ett uselt, sniket släkte som kallar sig människor och anser sig vara skapelsens herrar. De refvo mina slott till grunden, de höggo mina skogar, stam efter stam. För att sälja spillrorna för några lumpna slantar! Men min hämnd når dem förr än de ana det. Det är allt slut med glädjen däruppe om ett par år — de få gå och stirra sig galna på slätter och kala bärg, och längta sig sjuka efter barrlukt och gransus, det blir straffet, och blir inte det döden för de flästa bland kräken så är jag inte den store Pan!

Han var vred, det var brus och sång i hans grofva basröst, och fru Ran satt och lyssnade tjust och bedårad. Han fortsatte snart, nu med ljusare stämma.

— Men nu ge vi dem så många som flyger och far, sade han. Den här granen är min sista — jag lyckades rädda den undan tjufpacket. Jag tog med den som ett minne — så är det ju julafton idag, och jag brukar inte låta hälgdagarna gå förbi ofirade!

Han sprang upp, tog fru Ran om livet och svängde om med henne så att vattenmassorna skvalpade och vältrade omkring dem.

— Hej, min gumma, ropade han — fram med ljus och dricka, och har du tärnor och stängaspel, så langa fram dem också!

Det blef fäst därnere i det mörka djupet. De klädde granen med alla djupens skatter, med granna musslor och ostronskal, med girlanger af pärlor och koraller, med glittrande fiskfjäll och maneter och sjöstjärnor. Näcken tillkallades och spelte upp sin gamla polska; Ägir kom med alla sina döttrar, det blef en hvirflande ringdans kring granen, inne i ringen dansade den gamle Pan och den falska Ran hambo, alla sjöns fiskar kilade i snurrande stim af och an bland de dansande, och utomkring dem alla låg stora sjöormen i en ring och bet sig skrattande i stjärten.

Den gamle Pan blef kvar därefter i fru Rans skimrande gemak, trufdes godt och blef ung och stark på nytt.

Grannen som han haft med sig planterade han på sjöbotten — det dröjde inte länge förr än flera granar växte upp omkring den, så småningom blef det en dunge och till slut en stor skog.

Och en klar och stilla sommarkväll rodde så några människor omkring på sjön, sutto tysta och lyssnande på den döda stillheten och sågo upp mot de döda, bruna bergen.

Då får en af dem som hade bättre hörsel för slika ljud än de andra, höra ett starkt, sjungande sus djupt nere i vågorna — ett lefvande sus, ett ackord, bildadt af alla världens tonande ljud, stigande i jubel, sjunkande i vanmäktig åtrå — —.

De luta sig öfver relingen, de höra alla, och de tycka sig djupt, djupt därefter se topparna af sina sjunkna skogar.

Och så siar profeten, och så är fabelns enkla mening, att låta snikna dvärgar den falska Ran locka till sig den store Pan och låta de alla gröna skogar sjunka i hafsens djup, då må vi alla, som kalla oss människor, hoppa efter i det våta djupet och låta oss förvandlas till kallblodiga djur, till stumma, stirrande fiskar.

Karl—Erik Forsslund.

Tyrihans, den under sin nya régime pigga norska tidningen skref till denna tidnings redaktör och önskade af honom i bild hans åsikt om unionsfrågan.

Hans åsikt är — låt mig säga — ja — ett konglomerat af Aftenposten, Verdens Gang, Nya Dagligt Allehanda, Aftonbladet och, som dominant, hans medfödda blick på lifvet. Alltså en soppa med grönsaker i, en allt annat än smaklig rätt, gjord att serveras på ett folkkök, där endast hungern, ej valfriheten och raffinemanget kan göra sig gällande.

Denna tidnings redaktör svarar ej på bref. Detta är hans enda älskvärda svaghet. Annars har han gunås flere.

Slutligen, efter veckors, ja månaders fruktlösa ansträngningar, skickade Tyrihans nedanstående teckning med underskriften: **Hvad fanden blir der af Engströms tegning??**

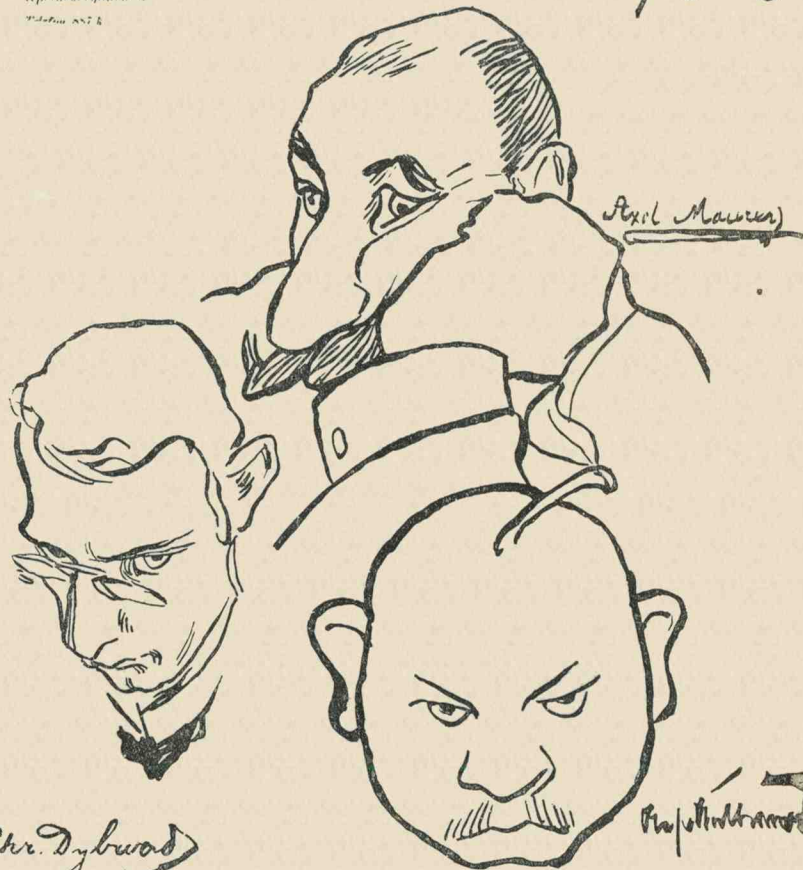
Redaktörens samvete är som jodkväfv. Han gjorde en teckning.

Men nog kunde Tyrihans låtit bli att svära.

Tyrihans

*Ap. the. qu. 11
Tidning 1878*

Harsham den 13/10 1898

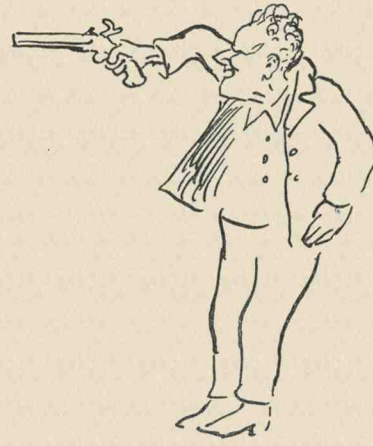
Hvad fanden blir der af Engströms tegning??

— Hvad fanden blir der af Engströms tegning??

I.

II.

III.

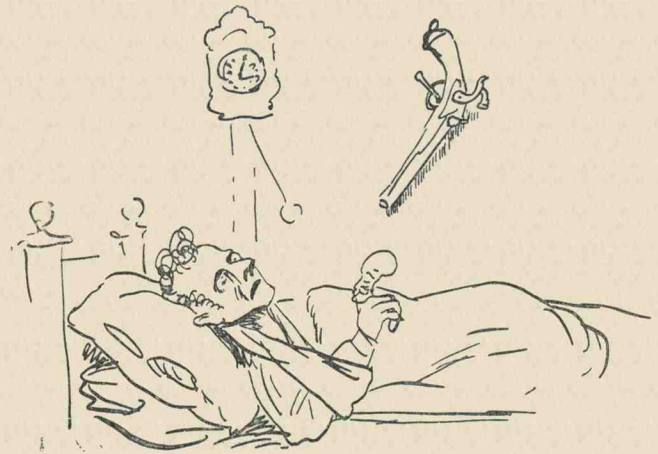
IV.

V.

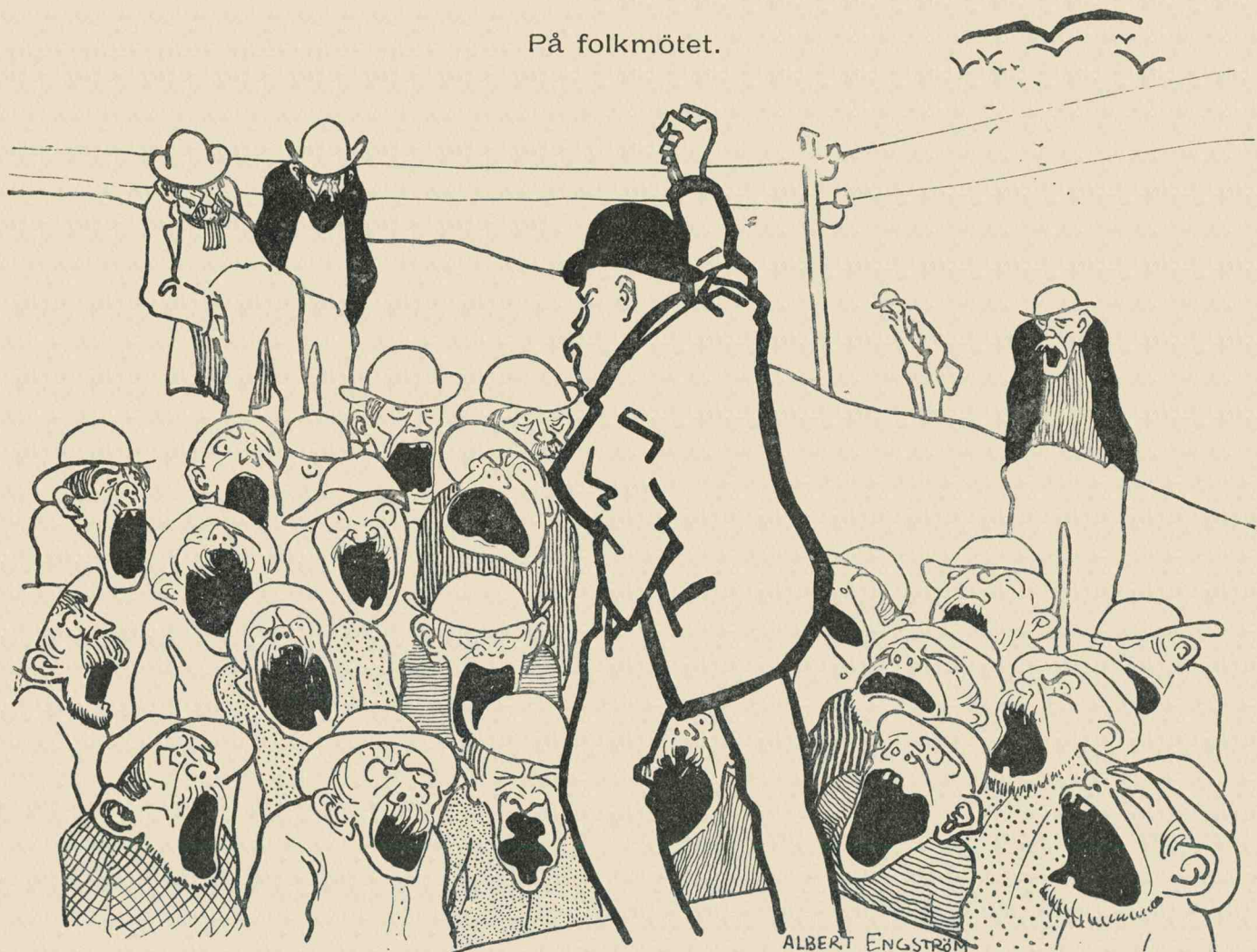

VI.

B. Liljefors 98.

Den hårdtryckta pistolen.
En historia af Bruno Liljefors.

TALAREN: Bort med kungen å det kungliga huset!
 — Bravo!!! *Bravo!!!!!!*
 TALAREN: Bort med krigsmakten till lands å vatten!
 — Bravo!!! *Bravo!!!! Bravo!*
 TALAREN: Bort med rikets öfriga innebyggare.
 Blandade bravo- och nejrop.

Ett julbref.

Bussiga Redaktörn för Strixen!

Jag Per Lumbom å min bror Karl som är två år yngre å dom kallar Klabben i skolan; mej kallar dom bara Pirre, har satt ihop di här julklapsväršana som vi skall skrivfa på julklapparna derhemma ijul, vi har satt ihopp dom under kristendomstimarna som ä redit tråkiga. Vi tycker att redaktörn kunde ta in dom i Strix JulNummer, som vore skojjitt vill inte redaktörn dät? vi håller styft på Strixen för den ä bra å livad qväsarvallsen kann hela klasen utan-till utom Persson som sitter Primuss men han är inte nån skojfrisk grabb: ä ta in väršana hva? det vore bra om jul-Numrot inte komme ut förrn på juldän så att dom inte fick si väršana hemma förut de kan väl gå för sej? Det vore mastit om dom kommo in tycker både ja å Klabben, då skulle allt Svante bli lång i syna, Svante är vår älsdta bror som är studänt å han skriver också vers, Tjänis!

Pirre Lumbom.

Här ä väršana!

N-ro 1 till *Groshandlar Lumbom*, det ä farsan, med *En PoträttRam* som Klabben har sågat med löfsåg han ä ganska styv fast han är tjock; Nu kommer versen som kan tryckas med större stil.

Om Groshandlarn nån gång blir kär,
 så kan han sätta Fästmon i den här
 å låta henne på skrifborde sitta
 så kan han varannan minut på henne titta!

N:o 11. Till *Fru Lumbom* (morsan, med en *Tannpetare*).

Något att peta sej i tänderna med när middan ä slut,
 men akta sej så att dom inte ramlar ut?

Morsan bar löständer förstår redaktörn.

111. Till *kandidaten Svante Lumbom* med 1 *Sigarettmunstycke*. (väldigt stiligt det ä lika långt som en tjäpp å kosta 35 öre.)

Åt härr Svante för han inte ska bränna opp sina mustacher
 å göra nära grimascher.

Svante har inga mustacher än så han blir nog arj dät blir bussit.

4. Till *Faster Lotta* med en — *Levande Rotta*, vi ska ta en i rottfälla, å stäppa in den i en strumpa det blir det livvadaste åf alltihop, för faster Lätta ä aldeles fånit rädd för råttor å på pakete skriver vi bara,

En liten sockerrätta
 åt Faster Lotta!

(Jesses va hon ska galltjuta.)

N:mer V. Till *Moster Helena* med ett *Par gamla tra-
sgia Byxsor*, men dät ska ligga en *ådekålångsFlaska* jömdt
i ena byxfickan:

Något åt *Moster Helena*
att hafva på bena.

N:mer 6. Till *fröken Ros* som är *gufvernant*, hon
heter *Betti* med en *allmanacka* för hon vill aldri tala om
hur gammal hon ä,

Åt *gufvernanten fröken Betti*
så hon kan si när hon fyller trätti!

N:7. Till *Alma*, dä våran *syster* med en annan *Alma-
nacka*, på den *skrifver* vi bara

annacka dä, du *Alma*.

Klabben tycker inte dät är vidare *qvickt* men de ty-
cker ja.

8. Till *herr Holmbärg* på *kontore* som ä en *kymi* en
å allti *luktar ådekolång* med en *ådekolångsflaska* som vi ska
hälla *amoniack* i i ställe för *ådekolång* å *skrifva* så här på:

Häll dät här uppå *din vita hväst*,
så *luktar* han så *gott* som en *häst*.

Klabben tycker inte en *häst* *luktar* varken *amoniack*
eller *ådekalong* men det gör *väll* *däsamma*.

N:mero 9. Till *Kusken Andersson* med en *Strut Snus*
den blir han *nog glad* åt.

Något att *stoppa*
i *näsa* å *munn*
till *tröst* i en *lessam stunn*
när *tårarna* *droppa*.

N:X. Till *Farbror Jakob* med en *gammal möglig Sko*
men dä ingen *riktig sko* för den ä *utaf papp* eller *jips* eller
någe sänt å den ä *ihålig* med ett *lock* på *sulan* å *väldit*
bra å *skoja* med, ja *tjöpte* den af en *grabb* för två *Amme-
rikanska frimerken* å så här ska dät stå på *omslaget*

Åt *farbror Jakob*
att *sydda* honom för *takdropp*.

Klabben säger att dät inte ä *rim* men det vore *väll*
Tusan.

N:er 11. Till *Morbror Lukas* med en *Sigarr* som dät är,
en *hel hop fyrverckeriPjeser* å *krut* i som *tuttas* på när
man har *rökt hälten*, de skall bli ett *sabla skoj* för *mor-
bror Lukas* har *stort sjägg* dä kommer allt å *gnistra*, ver-
sen låter så här:

Starka *sigarer* *röka* brukas
utaf morbror Lukas
men en *sån stark sigarr* som den här
har han *säkert* *aldrig rögt*.

Å *sänn* ä de *inga* *fler värser*.

DOKTORN (som ordinerat *kräkmedel* åt *Per* på *motgången*): Nå hur *känner* ni er nu efter *medicinen*?

PER I MOTGÅNGEN: Å jo, dä ska ja *säja* *doktorn*, att den *medicinen* va *nätt opp* den *jävliaste* ja ha *fått* i *mäk*. Hade ja
inte *tagit* ett *par redia supar* så hade ja *anturingen* *fått opp* *allsammans*.

— Stefana, Stefana, det fanns en tid då du älskade mig lika ömt!

MÅ TRO DÄ?

Ja undrar just, om dä vore så bra,
 Fall en finge allt hva en önskar sej
 Och hade te räcka ut näfven och ta
 Precis hva en ville. Ja tänker mej,
 Att te sist så vart en fäll lessen och le
 På dä mä.

För tänk om en fäck sej ett arf,
 Eller också om en vart kung ett hvarf,
 Då åt en fäll fläsk hvar eviga da,
 Tills en tyckte, att dä mä va bara slarf,
 Så ja antar dä,
 Dä fäll bäst som dä ä.

Maja X.

ulklappar äro bevis på att människorna stundom tolerera hvarandra.

Julbocken är en hednisk symbol, Pan, naturen, drufklasen som hopkramad lemnar livvets *essentia*. Låtom oss hålla fast vid de hedniska symbolerna!

Lifvets mening är humor. Humorn är den en-

skildes egendom, ej statens, ty staten får ej ha humor. Lagarna äro ej humoristiska. Lifvet vet ej af lagar.

Jag skulle vilja vara härskare öfver en stat, där humorn vore grundlag. Mina undersåtare skulle vid lifsstraff bjudas att skratta åt flaggfrågor och mellanrikslagar.

Jag ville vara — och är redan — despot. Mina kanoner stå redo på Strix redaktion.

STRIX,

kulturens blomma, resultatet af århundradets intellektuella sträfvanden, Edisons afundsfrö, dumhetens gissel och den mänskliga utvecklingens organ *par préférence* anmäler sig härmed till prenumeration för det betydelsefulla året 1899, tröskeln till det nya sekel, då prässen, nedtryckt af vår konkurrens, som bekant ämnar ge vika för vår allt dominerande skaparkraft och upphöra att vara till.

Det skulle så gå. Vi ha förutsagt det. Vi ha genom vårt originella uppträdande som diktare och konstnärer slagit Europa med den häpnad, som denna världsdel just behöfde, då vi genom egen kraft ryckte fram som förpostfäktare i den allmänna kulturkampen.

»Med herrarnes vakenhet och skarpsinne var ju detta resultat helt naturligt», skrifver Presidenten Faure nyss till oss.

Ja väl! Men, bäste president, erkännandet är icke nog, Ni måste också prenumerera. Ni har redan gjort det, men Edert intresse har tagit karaktären af en småsint girighet, då Ni endast prenumererat på 68 exemplar för Eder egen räkning.

Ni skulle ha prenumererat på 70 exemplar, och Ni hade visat er som ett värdigt föredöme för kolonierna, där infödingar, sjunkna i okunnighet och med hjärnor som nota att förslöas,

sträcka armarne efter upplysning som den drunknande efter halmdösen.

Här i Europa behöfva vi ej göra propaganda. Den svetttdrypande stataren, den stjärnbehängde excellensen, folkskolläraren och professoren i exegetik ligga vrålande af skratt i hvar sitt gathörn och skria endast på nästa nummer. Det skulle gå där hän. Vi visste det.

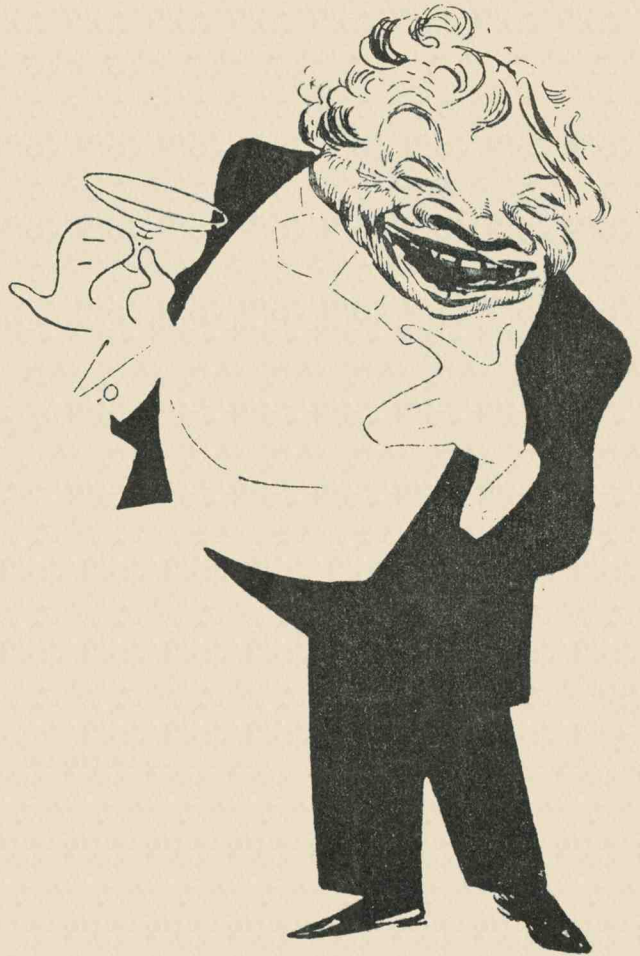
Strix årgång 1899 blir det styfvaste i litteraturväg som seklet skådat. Som humor kan den endast jämföras med sina medarbetares gladlynthet.

Våra porträtt af samtidens ledande män skola förefalla så uppslupna, att samtiden skall spricka i fogarne. Våra af sund politisk jargon genomandade ledare skola bli ett föredöme för den enskilde medborgaren, och våra dikter, hemmagjorda som våra teckningar, skola utstråla denna genialitet som är de finaste andarnes egendom. Vi skulle vilja undvika att tala om pengar, men anse oss skyldiga att upplysa om följande:

Strix kostar pr. år endast 4.75 utom postarfvodet. Tycker du inte att redan det är komiskt?

Låtom oss skratta tillsammans och prenumerera. Hvarje helårsprenumerant får ett julnummer gratis.

En källa till glädje som bör komma hvar och en att se framtiden i ljus.

FINIS.

C. A. Lindgrens
Arraks-Punsch
"Medaille D'or"
rekommenderas ärade Punschkännare
såsom ren och välsmakande.
Belönad
med 20 Guldmedaljer och högsta belöningar.

KONCENTRERAD
STOMATOL
nutidens förnämsta antiseptiska toilettmedel för
tändernas, munnens och hudens vård
enligt intyg från

Dr. E. Selander, Docent i bakteriologi vid K. Karolinska Inst. i Stockholm.
Dr. Axel Holst, Professor i hygien vid Universitetet i Kristiania.
Dr. F. Hueppe, Professor i hygien vid Universitetet i Prag.
Dr. R. Basseuge, Assistent vid Professor R. Koch's Institut i Berlin.
Professor Afanasjeff, K. Kliniska Institutet i S:t Petersburg.
Dr. M. Raskina, " " " " m. fl.

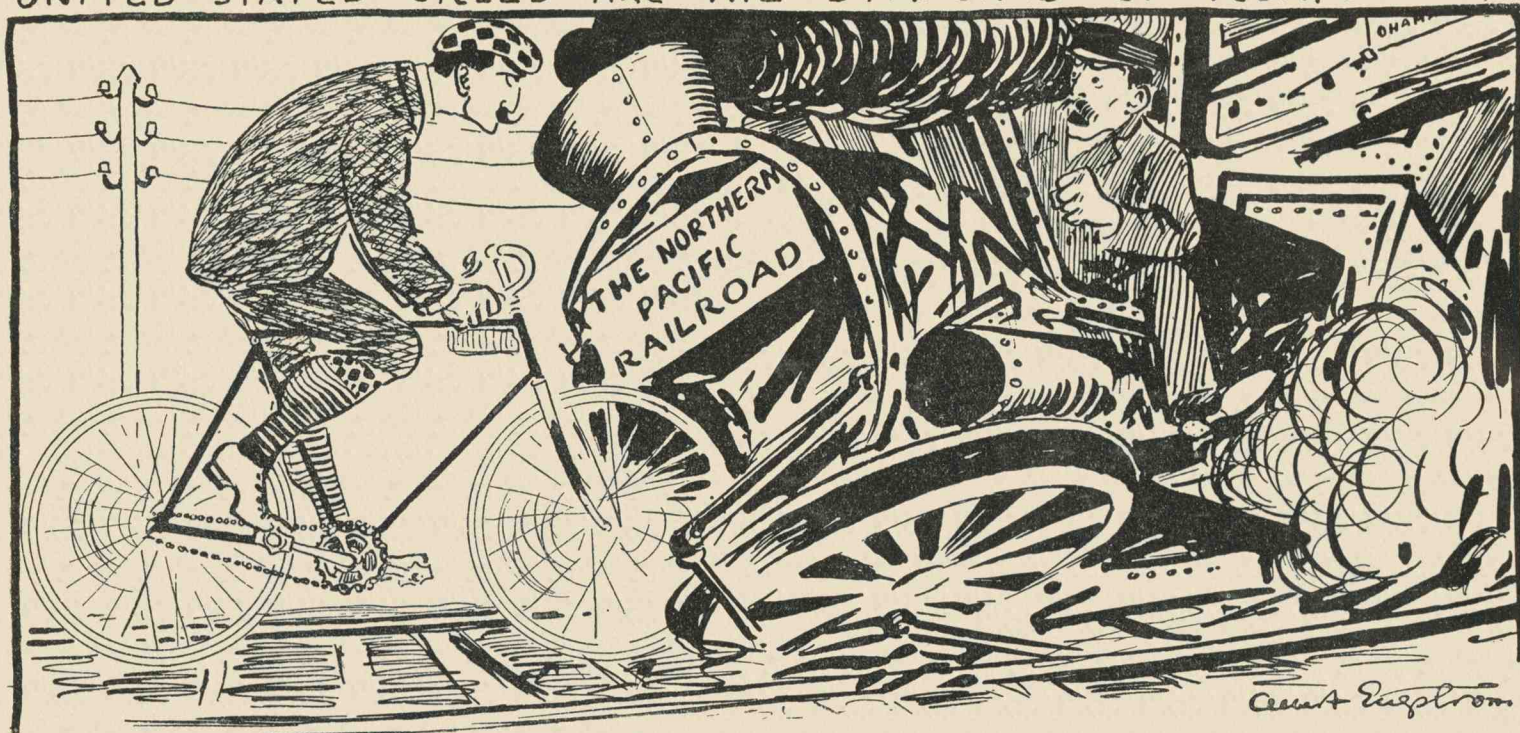

CARLSTENS IMPERIALPORTER
med guldetikett.
Hedersdiplom & Guldmedalj
London 1897 Hamburg 1898.

"Rök!....."

El Zelo
15-öres cigarr.

UNITED STATES^U CYCLES ARE THE STANDARD OF TODAY.

Well done, Sir!

United States

är den elegantaste af alla velocipeder,
är den förnämsta gentlemannabicyclen.

Smäcker, stark och vacker besitter **United States** årets alla sinnrika förbättringar. Ingen, som ej åkt **United States**, har fullständigt lärt känna det nöje, som den moderna bicyclen skänker.

Order mottagas af

Aktiebolaget K. E. Frykberg

Birger Jarlsgatan 1, STOCKHOLM.
Telegrafadress: VELOZ.

Allm. Tel. 452
Rikstel. 49 66.

Lifförsäkringsbolaget

Svecia

Tidsenligt Lifförsäkringsbolag

3 Regeringsgatan 3 • Stockholm.

Meddelar LIF, BLANDAD LIF OCH KAPITAL, KORTTID, SPARKASSE-, TESTAMENTS-, ENKE-PENSIONS- OCH STIPENDIEFÖRSÄKRING samt LIF, BLANDAD LIF OCH KAPITALFÖRSÄKRING FÖR BARN.

- Obs.! TESTAMENTSFÖRSÄKRING. Pension till enkan, kapitalet till barnen. Årlig premie för tvenne 30-åriga personer Kr. 23:30 pr 1000.
- Obs.! ENKEPENSIONSFÖRSÄKRING. Årlig premie för 100 Kr. pension för tvenne 30-åriga personer Kr. 22 —.
- Obs.! STIPENDIEFÖRSÄKRING, hvarigenom universitetets vistelse lättast möjliggöres.

"SVECIA" erbjuder liberala, tidsenliga försäkringsvilkor och förenar prisbillighet med soliditet.
Agenter antagas.

Svecia är Sveriges tidsenligaste lifbolag.

"SVECIAS" premier äro ända till 30 % lägre än de utländska lifbolagens och äro billigare än de äldre svenska bolagens.
Begär prospekt.

Olycksfallsförsäkringsanstalten

GOTHIA

GOTHIA

är ett ömsesidighetsbolag, hvidan all vinst tillfaller de försäkrade, och hafva de rösträtt å bolagsstämma.

GOTHIA

har liberala, tydliga försäkringsvilkor, som skilja sig från öfriga olycksfallsförsäkringsanstalter i riket,

GOTHIA

vill härigenom söka undvika tvister mellan de försäkrade och anstalten.

GOTHIA

hänskjuter tvistiga regleringar till länsvis valda kompromisser, bestående af 3 personer, som aflagt domareed.

GOTHIA

lemnar ersättning vid öfvergående skada intill 200 dagar.

GOTHIA

har fasta, billiga premier.

Har kontor Regeringsgatan 3, Stockholm.

Erik Lundins

Juridiska Byrå

Arsenalsgatan (Gust. Ad. torg) n:o 8
STOCKHOLM, N.

Inkasseringar, Rättegångar, Soliditetsupplysningar

& alla platser i Sverige och utlandet.

Bevakning af mål i öfver- och underdomstolar.

Moderata arvoden! Rask expedition!

"Bokmarknadens originellaste
företeelse." (N. D. A.)

En gylden Boof

af

Albert Engström.

Pris 10 fr.

C. & E. Gernandts Förlags Aktiebolag.

My svensk skönlitteratur:

Georg Dabna,

En upprorsman.

Pris fr. 2,50.

En uppkomling,

Berättelse från kustlandet

af Gustaf Janson.

Pris 2 fr.

Illustrerade humoristiska arbeten
på Fahlerantz & C:o förlag:

VI TRE OCH TRODDLES

af R. ANDOM. Öfvers. af Alb. Montgomery

4:de uppl. med 80 silhuettbilder af 4:de uppl. af L. Dilling
af L. Dilling: A. C. Gould. Pris 2,75.

HVARDAGSMÄNNISKOR Rikt illustrerad. Pris 5,50. GENOM LORGNETTEN, I Rikt illustrerad. Pris 2,50.

ETT GODT HUFVUD Tredje upplagan I KUPÉN

2:a uppl. Rikt illustr. Rikt illustrerad af Edv. Forström o. Carl Printzensköld 3:e uppl. Rikt illustr. Pris 2,25.

BITAR af Snorre. Haft. 3,75. Eleg. inb. 5,25.

TEKNISKA FABRIKEN

SVALAN.

Wilhelm Billes
Ungdomsbibliotek
redigeradt af K. A. Mellin.

XIII.

Spöket på floden

af Edw. S. Ellis.

Med 4 illustrationer.

Pris 3 kr.

(Fortsättning på »Ljudlösa steg».)

XIV.

Öfverfallet på nybyggena

Berättelse om Indianhöfdingen
"Kung Filips" krig med de hvita
af Edw. S. Ellis.

Med 6 illustrationer.

Pris 3 kr.

Illustrerad katalog öfver detta Biblio-
tek erhålles gratis i alla boklädör.

Oscar F. Olssons Handels-Aktiebolag

32 Drottninggatan 32. & Stockholm.

Rikstelefon 15 45. Allm. Tel. 46 76. Telegrafadr.: Oscar, Stockholm.

Lager af Specier, Konserver, Delikatesser, Fruktar,
Theor, Viner m. m. i parti och minut.

Order från landsorten emottas prompt och noggrant till billiga priser.

Rök

LE HALO

10-öres-Cigarr från

LAMPE & C:o, Göteborg.

Speldosor

största urval, ständigt
lager, erkändt billi-
gaste pris.
Pris från 3 till 200
kronor.

C. J. Johanssons
Musikaffär,
22 Österlånggatan 22,
Stockholm.

Alla öfriga musik-
instrument enl. illustrerad
priskurant för 1898.

Dawson's

Perfection Whisky

ständigt å lager hos

J. JOHANSON & C:o,

22 Sturegatan 22.

Wira Punsch

extra fin

Cognac ***

Grand Champagne Special

rekommenderas af

J. W. Bratt, Göteborg.

.... Lager af Viner och Spirituosa.

Riks 122.

Julböcker från
F. & G. Beijers Bokförlagsaktiebolag,
STOCKHOLM.

Ett vetenskapligt praktverk
NORDENS FÄGLAR
af Kolthoff o. Jägerskiöld
Utkommer fullständigt till Julen. Innehåller 72 planscher
i färger med text. Kostar i praktband 44 Kr.

Praktupplaga af
Johan Ludvig Runebergs
JULKVÄLLEN
med teckningar af O. HJORTZBERG.

En illustrerad upplaga af
Star-bäcks
HISTORISKA ROMANER FRÅN NYARE TID
med teckningar af O. HJORTZBERG o. D. LJUNGDAHL
år under utgifning. Utgör en vacker Julgåva.

A. U. BÅÅTH
NORDMANNAMYSTIK
Pris Kr. 2,75.

Innehåll: Skyddsandar och Onda väsen. — Den forn-
nordiska magien. — Spådomskonsten. — Drömmarue.

Rob. Louis Stevenson
RESAN UTFÖR. En trio och en kvartett.
Pris 3 kr.

Rudyard Kiplings
mästerliga berättelser från Indien.

Läsning för Gossar: En kajsares öde. Inb. 3 kr.

Läsning för unga flickor: Min första termin i skolan.
Inb. 2,25.

HENRIOT

Reims
Champagne

Generalagent: Joh. Lennberg,
STOCKHOLM.

JOH. NORRLÉNS

Allm. Telefon 48 91. BOKBINDERI

Telegrafadress: NORRLÉN,

STOCKHOLM

Gamla Kungsholmsbrogatan 30.

Utför till billiga priser

såväl parti- som privatarbeten

Kontorsböcker, Kartonger, Monteringar.

Uppfostring af kartor och planscher

samt allt hvad till yrket hör.

Lithografiska Aktiebolagets
KUVERT-FABRIK
NORRKÖPING

FABRIKSMÄRKE

DAGLIG TILLVERKNING
45,000

LAGER I
STOCKHOLM,
GÖTEBORG,
CHRISTANIA,
HAMBURG,
LONDON.

NORRKÖPINGS
Nya
SPELKORT

KAFFE

Bäst Billigast
Utländska Kaffe-Depåten
25 Lilla Nygatan, STOCKHOLM.

»CYGNET»
eller
Swanungen

Reservoirpenna
med stift
kr. 3: 50

Swan-Reservoir-Pennan.

Säljes under full garanti.

Öfver 2,500 sålda i Sverige

Tillgänglig hos välsorterade pappershandlare och
sändas mot 10 kr. efterkräf, incl. alla kostnader.
Generalagent: Ingeniör Artur Leffler, Stockholm.

»CYGNET»
eller
Swanungen

Reservoirpenna
med stift
kr. 3: 50

GRYCKSBO PAPPERSHANDEL

16 Drottninggatan 16

Eleganta Biljettpapper i Kartonger

Monogramstämpling, Visitkort

EMIL JANSONS KLÄDESHANDEL, STOCKHOLM.

16 STORKYRKOBRINKEN 16, hörnet af Riddarhustorget

REKOMMENDERAS.

Allm. Telefon 139 18.

Rikstelefon 23 17.

Afdelning för *finare Herrskrädderi.*

Solidaste varor! • Reel behandling! • Priser 25 % under vanliga!

K. M. Lundberg

(Firman grundad 1843.)

Stureplan * Stockholm.

Låga bestämda priser. Goda varor. Största urval.

Försäljningen delad på följande afdelningar:

Afdelning för

Hvita varor, Duktyger,
Linnélärfter, Handdukar,
Näsdukar m. m.

Afdelning för

Damunderkläder
Specialité: Damutstyrslar.

Afdelning för

Mattor, Möbeltyger,
Gardiner, Portiärer, Cre-
tonner, Borddukar m. m.

Afdelning för

Järnsängar, Sängkläder,
Barnvagnar, Täcken, Filtar,
Sängöfverkast, Afdelnings-
skärmar m. m.

Afdelning för

Klädningsstyger af Siden,
Ylle, Linne och Bomull.
Schalar.

Afdelning för

Trikåvaror, alla slag för
damer & barn.

Afdelning för

Herrekiperingsartiklar,
Reseffekter m. m.

Afdelning för

Underkjolar, Morgonrockar,
Bluslif m. m.

Afdelning för

Barnkläder, Gosskläder m. m.

Afdelning för

Sybehörsartiklar, Fodervaror
m. m.

Afdelning för

Bicyklar och Sportartiklar.

Egna syateljörer för damunderkläder, Skjortor, Dam- & Barnkläder.

Egen fabrik för Järnsängar. Egen tapetserareverkstad.

Goda varor.

Egen reparationsverkstad för Bicyklar.

Egen tvätt- och strykinrättning.

Egen ångmangel.

Största urval.

Låga bestämda priser.

Stora Bryggeriets Öll!

Stora Bryggeriets Öll!

För ett

välgjordt

arbete

garanteras.

Östermalms Beklädnadsmagasin

Allm. Tel. 564. 17 Humlegårdsgatan 17. Allm. Tel. 564.

Rikhaltigt lager af alla slags

Herr=tyger

och utföras beställningar prompt och elegant.

Moderata priser!

Skickliga tillskärare!